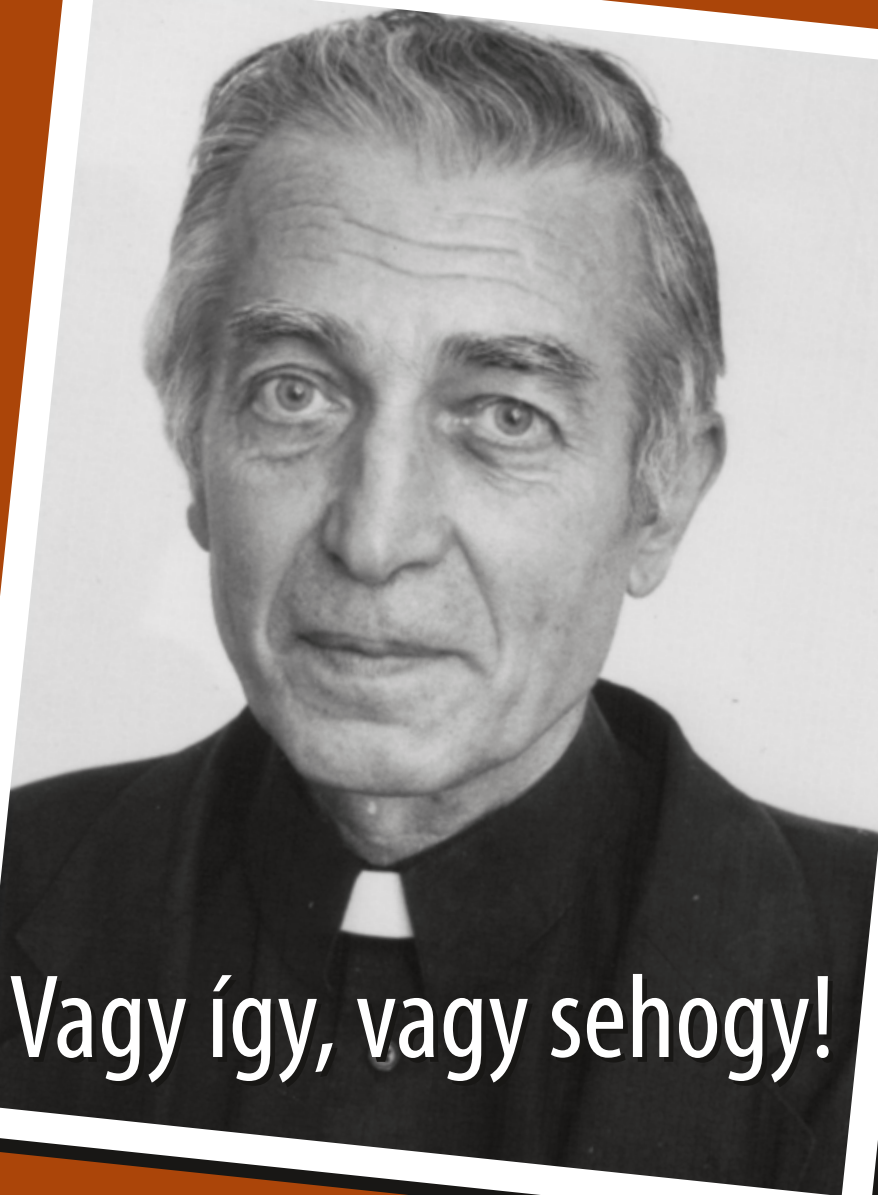

Vagy így, vagy sehogy!

Személyes emlékek Keglevich István atyáról

Keglevich István atya égi hazába költözésének 25. évfordulójára

Kedves albertfalvi Testvérek!

25 éve, hogy magához szólította az Úr István atyát, akit mi egymás között csak Keglónak hívtunk. Negyed évszázad eltelt, ami alatt felnőtt egy új generáció. Hála Istennek, azokat a nehéz időket, amelyben vele együtt éltünk a „szoc. rendszerben”, már csak a dokumentumokból, filmekből, és személyes elbeszélésekből ismerik. Nekik már történelem. És ez így van jól.

Keglevich atya 1972-től 1986-ig volt itt Albertfalván, mint állományon kívüli, kisegítő. Mi, akik itt, vele éltünk, sokan vele nőttünk fel, nem tudunk nem emlékezni rá.

Őt nem lehet megkerülni. Hallgatni lehet róla, de megkerülni nem! Sok mindent átéltünk vele, amiről összegyűjtöttünk egy visszaemlékező írás csokrot, amit szeretnénk átadni mindenkinek, aki ezt a kis emlékkiadványt elolvassa. Ezek az írások szigorúan szubjektívek, mert a szívünkéből jönnek. Nem csak jó, hanem rossz emlékeink is vannak róla, mert nem volt hibátlan ember. Azt viszont mindenki elismeri, hogy Kegló atya egy HITELES PAP volt. Mindenki életére nagy hatással volt, és van még ma is.

Fejes Imre

*Köszönetet szeretnék mondani a kiadvány megjelenéséért
mindenkinek, aki írt bele.*

*Schwarczkopf Bálintnak a szerkesztés fáradtságos és
önzetlen munkájáért.*

Magony-Biró Katának és Magony Andornak a lektorálásért.

Pista

Keglevich atyával 1958-ban ismerkedtem meg. Kelenföldön kápláncodott Emődi és Réthy atyákkal. Mivel mindhárman regnumi atyák voltak, a plébániai hitoktatáson túl regnumi csoportokat is szerveztek. Én a Budavárban ez ügyben jól el voltam eresztve, de vonzott az elkötelezett regnumi közösségi élet. Népem nem Pistához tartozott, ezért én viszonylag keveset találkoztam vele. Ő öcsémék korosztályát segítette. A perek őt is kivonták a forgalomból, ezért gyerekkoromból csak néhány karakteres emlék maradt meg. Abszolút elkötelezettség katolikus ügyben a fanatizmusig. Ha a banda nálunk volt, ő is jött. Anyám nagyon tisztelte és szimpatizáltak egymással.

Pista bátorsága a börtönben legendás volt. A rabtársak elbeszélése alapján tudjuk, hogyha a zárkában valaki lebukott illegális rádióval, mindig magára vállalta. Ez pedig veréssel és sötétzárkával járt. A regnumi perekben mindig bevarrták, ezért a szemináriumi belépésemig, 1965-ig viszonylag ritkán láttam, azt is általában erdei találkozókön. Imponált a megtörhetetlen lelkesedése. Kijövele után egy takarító vállalatnál dolgozott, ahol különböző boltok portáljait takarította. Így a Várba is eljutott, ahol anyám is dolgozott. Ilyenkor nálunk ebédelt.

Legendás történetek is keletkeztek vele kapcsolatban: felfedezte, hogy a gitáros műfaj a pasztoráció része lett. Mesélték, hogy vett egy gitárt, amit egy piros asztalterítőbe burkolt és elindult, hogy órát vegyen valakitől. Nem tudta a címet pontosan, ezért egyik kaputól a másikig mindenhova benézett. Egy rendőrautó felfedezte és követte őt. Mikor megtalálta a címet, a rendőrautó elkapta, igazoltatta, de aztán elengedték és tátott szájjal néztek utána, amikor már végre a 3. emeleten megtalálta a címet.

Már a Krisztinavárosban szolgáltam káplánként, ő nálatok, Albertfalván a plébánián, amikor a hittanosoknak közös versenyt szerveztünk. Ez sajnos kicsit botrányba fulladt, mert Pista semmit sem teljesített abból, amit megbeszéltünk. Attól kezdve továbbra is tiszteltem, de távolságot tartottam tőle. Valljuk be, az újtípusú közösségi életre már kevésbé volt alkalmas.

Mindig örültem, amikor hallottam, hogy Albertfalván, a plébánián működik, így az egyház világával megmaradt a kapcsolata.

Halálhíre hallatán őszintén meggyászoltam, mert tudtam, hogy az Úrnak élt, de sajnós voltak olyan emberi adottságai, amelyek nehezzé tették a vele való kapcsolódást. Így tartottuk őt számon közösségünkben is.

A Regnum Marianum papja volt egy nehéz és embert próbáló időben.

Blanckenstein Miklós

*Volt pápai prelátus, protonotárius, kanonok, püspöki helynök,
az Esztergomi Szeminárium rektora.*

Az Esztergomi Hittudományi Főiskola tanára.

Élő lelkiismeret

1 1959 nyarán a Bükkben táboroztam együtt életem első regnumi táborában „Pistabával”, Keglevich István atyával. Édesanyám még a nyár elején levitt nagybátyámékhoz nyaralni vidékre... Talán 2-3 napot voltam még csak náluk, amikor egyik nap megjelent értem édesanyám, ripsz-ropsz összecsomagolt, hogy azonnal visz haza, mert másnap mehetek egy táborba...

Azon a bizonyos másnapon, 5:15-re kellett a Déliben a 2. vágány elejénél találkozni a többiekkel, mint kiderült, Pistabával, meg egy tucat kelenföldi sráccal.

Mikor mindenki megjött, fölkászálódunk az ott álló kocsiba, a szülők meg hazamentek... Aztán mi meg a kocsi másik oldalán leszállunk, még mielőtt a szerelvény elindult volna a „Balsira”, majd 3 fős kupacokban, egy-egy nagyobb fiú vezetésével átbumliztunk a Keletibe, ahonnan Egerig meg se álltunk...

1959 adventje elején Pistabá' egyszer berendelt minket a kelenföldi Somogyi úti káplán szobájába, kezünkbe nyomott egy-egy cetlit 4-5 címmel, meg egy szatyorban 2-3 csomaggal, mondván: *„erre a címre elviszed, leteszed az ajtó elé, becsöngetsz, aztán elszaladsz és egy fa mögül megnézed, hogy kijönnek-e érte. Ha nem, akkor vidd el a másik címre!”*

Pár nappal később, amikor (akkor még háttal misézve) Pistabá' az oltárnál térdet hajtott, láttam, hogy lyukas volt a cipőtalpa... mindenét szétosztogatta... (Csak sok évvel később szembesültem avval, hogy hiszen egyébként ő a Keglevich grófok leszármazottja volt...)

1960. december 8-án, Makkosmárián voltunk mindannyian regnumi fogadalom-újításon... utána, azon az éjszakán volt a nagy „begyűjtés”. Pistabá akkorigiban a Beregszász úton lakott egy családnál (Mária néni, Pityu, Tibi). Amikor Pistabá Makkosról hazaért, szokása szerint a Sasadi út felől, a kert fölső végénél, a kerítés egyik hasadékan lépett be a kertbe, és onnan meglátta, hogy egy nagy fekete autó áll a Beregszász úti kapu előtt, a kertben meg 3-4 alak ácsorgott. Azon mód mindjárt ki is lépett a kerítésen, és még azon az éjszakán végigjárta azoknak a nagyfiúknak a családjait, akikre a mi „népünket” (kis csoportunkat) rá tudta bízni. Aztán hajnal felé visszament, akkor már a Beregszász út felől...

Persze addigra már az elvtársak alaposan fölforgatták a szobáját. Aztán vitték is... Mint később megtudtuk, a többi atyát is begyűjtötték azon az éjszakán.

A börtönévek után ablakmosóként dolgozott a KÖZÉRT vállalatnál..., de minden nap misézett, ott, ahol valamelyik plébános épp engedte..., vagy épp Érden, abban a kis családi telken álló kulipintyóban, ahol meghúzta magát, és ahol nekünk titokban lelkigyakorlatot is tartott...

Amikor másodszor is visszakerült a börtönbe, még szilárdabb lett az Úr iránti hűségében. És amíg a kommunista államrenddel kollaboráló békepapság a rendszertől még a parlamentben és a hazafias népfrontban is stallumokat fogadott el (lám, régen is csak így ment, *„nil novi sub sole!”*), addig ő egyetlen nap kedvezményért sem folyamodott, és a végsőkig kitöltötte, amennyire elítélték, mondván: *„Maguktól egy nap kedvezmény se kell!”* Végül nem sokkal Lénárd Dönci bácsi előtt szabadult.

Kb. 30 évvel később a Damjanich utcai „kisregnum” kápolnában találkoztam vele újra és a Dózsa György út és Damjanich utca sarkán, ahol a rohanó munkásőr ifjú szobrának tövében Regőczy István atyával együtt szervezte Mindszenty hercegprímás lelkületével a Regnum Marianum, a Mária országa-templom visszaépítéséért és a Magyarország megtéréséért való engesztelő imavirrasztásokat.

Amikor a millennium évében, a Fájdalmas Anya ünnepén eltemettük, temetési beszédében Beer Miklós püspök atya mondta, hogy *„ő olyan volt, mint Keresztelő János..., élő lelkiismeret”*. Majd idézte, amit a halála előtti utolsó találkozásukkor mondott neki Pistabá: *„Mi lesz veled, ha már én nem leszek melletted, hogy figyelmeztesselek...”*

Azt hiszem, benne teljesedett be az Úrnak Dániel próféta szavaival adott ígérete: *„Akkor az érteni tudók ragyogni fognak, mint a fénylő égbolt, s akik igazságra tanítottak sokakat, tündökölnek örökkön-örökké, miként a csillagok.”* (Dán 12,3)

Diószegi László

Pista bá'

A mikor a 3. osztályban új iskolába kezdtem járni (a Bartók 141-be), ott még nem ismertem senkit. Ezért is lepődtem meg, amikor egy hét múlva odajön hozzám az osztály legjobb tanulója, és azt mondja: „*A Keglevich atya azt üzeni, hogy holnap négyre legyél ott a kisegítő kápolnában ministránspróbán*”. Ebből csak azt nem értettem, hogy Keglevich, meg kisegítő kápolna, meg hogy ministránspróba. A kisegítő kápolna ott volt, ahol most a Szent Gellért-templom, egy barakkszerű épület, itt tartották a vasárnapi diákmisét és a ministránsgyűléseket.

Végül is lementem, és aztán ott is ragadtam vagy tíz évre a Regnumban. Mert hogy ez volt a Regnum Marianum, katolikus ifjúsági szervezet. Olyasmi, mint a cserkészlet, csak jobb. És persze ez is be volt tiltva, úgyhogy én csak akkor tudtam meg, hogy mi regnumosok vagyunk, amikor 3 év múlva letartóztatták a „regnumos” papokat, és erről a „kékfényes” Szabó (újságíró) csinált egy kiállítást a MOM kultúrházban, népnevelő célzattal. Itt olyan hülyeségek voltak, hogy a regnumos papok géppisztolyos kiképzést tartottak nekünk a hűvösvölgyi Nagyréten... Természetesen Keglevich atyáról és Emődi atyáról is (ő volt a Regnum vezetője) olyan fényképek voltak kirakva, hogy tényleg bűnözőnek néztek ki.

Szóval itt, a kiskápolnában rendszeresen összejöttünk 8-10-en, indiánosat játszottunk, labdáztunk (kidobóst), meg ministrálni tanultunk. Ez nem volt egyszerű, mert latinul kellett tudni a szöveget, amit a pappal felváltva mondtunk mise alatt. Mikor az atya rájött, hogy én csak „végszavazok” neki, a többit meg végig kamuzom, leíratta 50-szer az egész *Confiteor Deot*.

Majdnem minden vasárnap kirándultunk (akkor még szombaton is kellett iskolába járni), nyáron táboroztunk, szellemi és fizikai vetélkedőkön vettünk részt. Mindezt teljesen illegálisan. Itt ismerkedtem meg és barátkoztunk össze Péterrel, aki közel lakott hozzánk, a Vasút utcában. A párhuzamos osztályba járt, és állandóan kitűnő volt. Ez volt a mániája. Minden nap találkoztunk és vagy ministráltunk, vagy harangoztunk (akkor még kézzel kellett húzni), hétvégeken meg kirándultunk, sakkoztunk, gombfociztunk, ultiztunk...

Keglevich atya (Pista bá') összeharatókzotta a családjainkat is. Egszer mondta apámnak, hogy a Péter az 100%-os, de a Rális csak 95.

Amikor 1961-ben Pista bát lecsukták, onnantól a „nagyiúk” vették át az idomításunkat, tábor, kirándulások, evezés, ministrálás. 1964-ben kiengedték az atyát és ő ott folytatta velünk, ahol abbahagyta. Aztán fél év múlva megint lecsukták és már csak 1969-ben szabadult, vagyis erőszakkal kidobták a börtönből, mert azt mondta, hogy addig nem távozik, amíg egy paptársa is börtönben van.

Utána már nem voltunk olyan szoros kapcsolatban, mi érettségi után voltunk, ő meg valamiért azt gondolta, hogy mi sem változtunk semmit, és ott folytatjuk, ahol öt éve abbahagytuk. Akkor ő ablaktisztító volt a Kelenföldi Közértnél. Egy-két maszek takarításra én is elkísértem, de a jó barátságunk már nem állt helyre. Külön szálla volt a szemében, hogy egyházi gimnáziumban érettségiztünk, nem szeretete egyiket sem...

Váltás után kikértem az irataimat a BM-ből, melyekből kiderült, hogy már kezdettől fogva (8 éves korunktól) állandóan figyelték, valakik jelentettek rólunk a regnumosok közül. Később, mikor Albertfalvára költöztünk, ő már itt volt, és nem állt szóba velem, levegőnek nézett, sosem derült ki, hogy miért. Én nagyon hálás vagyok neki utólag is, mert ő nevelt belőlem embert. Egy szent volt, egy olyan szent, aki mellett néha elviselhetetlen a létezés, de bárhová került, a környezétét jobba tette.

Néhány adalék Kegló atya múltjából:

Akkor a Szent Gellért Plébánián dr. Élő József volt a plébános. Természetesen békepap volt, mint akkoriban majd' minden plébános. De, ami mai ésszel úgyszólván felfoghatatlan, azon a kis plébánián négy pap szolgált, akikért Élő atya tartotta a hátát (Keglevich, Réthy, Bán). Akkor még sehol nem volt a lakótelep.

Pista bá' nem volt elragadtatva a plébánosától, már a börtönből egy szentírási idézettel kedveskedett neki: „*Élő a neved, de holt vagy*”. Barátom szüleinek, akikkel nagyon jóban volt, a börtönből írott levelét így fejezte be: „*Kihűllő baráti szeretettel: István atya.*”

A pénzhez való viszonya is elég érdekes volt: egyszer, amikor ő volt az ügyeletes a plébánián, bejött egy koldus (akkor még így hívták a csöveseket) kéregetni. Erre Pista bá' összeszedte az összes pénzt, amit a fiókban és a perselyekben talált, és mindet odaadta az embernek. (Élő atya nem örült...)

A napi étkezése általában negyed kiló kenyér és fél liter tej volt, sokszor küldött engem is vásárolni. Ha vendégségbe ment valamelyikünkhöz, ott sem fogadott el semmit, esetleg meleg vizet, tea helyett... (És búcsúzkodás alatt még legalább egy órát beszélt az ajtóban, a kilincset fogva... Amikor Érden lakott, emiatt rendszeresen lekéste az utolsó buszt, így gyalog ment haza.) Viszont valahonnan mégis tudott pénzt szerezni. Egyszer rendeztek Réthy atyával közösen egy vetélkedőt, ahol mindenkinek kiosztották a magyarországi Mária-búcsújáró helyek történetét. Ezt mindenkinek be kellett vágni, és még valamit barkácsolni is kellett. (Emlékszem, én egy gémeskutat csináltam fából. Ez is részletesen dokumentálva lett a III/III. irattárában, a mai napig megvan a BM pincéjében... 10 éves voltam akkor.) Az első három helyezettnek az volt a jutalma, hogy Keglevich atya kibérelt egy sétarepülőt, és családotul elvitt minket repülni. Egy kört mentünk Férihegyről Esztergomig és vissza.

Rális János

Ízig-vérig pap volt

A Szent Gellért Plébánián ismertem őt meg, amikor fiatal házaspár voltunk, a letartóztatása előtt egy évvel. Akkoriban a kerület egyik lelki központja volt az itteni plébánia regnumos közössége, aminek meghatározó alakja volt Keglevich István atya; Balás Béla is ehhez a közösséghez tartozott. Dr. Élő József plébános megengedte, hogy az állományon kívül lévők itt misézzenek, így került ide.

Arra tanított bennünket, hogy lehetőleg szentmisével kezdjük a napunkat, az ő hatására lettem napi áldozó.

Tiszta életű volt, alázatos és jószívű mindenkivel szemben.

Nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy a csoportjába járók öltözéke tükrözze hitünket és vallásosságunkat; nem szerette, ha a lányok nadrágot viseltek. De nemcsak a külsőnkre ügyelt, hanem arra is rávezette a hittanosaikat, hogy szépen beszéljenek, különösen a lányok.

Rövid ideig jártam a csoportjába, de ez meghatározó volt számomra, mert ízig-vérig pap volt, Jézus Krisztusért hajlandó volt mindent elvállalni.

A temetése örömnévp volt, két autó vitte a sírjához a virágokat.

Marton Anikó

Iránytű

Keglevich atya általános iskolás éveim meghatározó alakja volt. Mit is köszönhetek neki? Azt, hogy azzá formálódtam, aki most vagyok, mert ezekben az években – leginkább a 60-as években – szüleim mellett ő felügyelte lelkem gondozását.

Jézus apostolokat küldött, hogy tanítsák az embereket, vigyék őket minél közelebb ahhoz az úthoz, ami az Úrhoz vezet. Én benne azt az embert láttam, akit az Úr jelölt ki, hogy engem az úton tartson, sőt hogy az útról való letérés után oda visszatérítsen.

Karizmatikus ember volt. Ha egyszer találkozta velem, egy életre veled maradt. Én legalábbis így érzem. Ő lett az én életemen át ható iránytűm. Elvárásait, véleményét soha nem kérdőjeleztem meg. Ha azt mondta volna: holnap a Gellérthegy felé fogjuk arrébb vinni, akkor csak azt kérdeztük volna: mit hozunk és hánykor találkozunk?

Tiszteltem. Bízott bennem, szerettem, tartottam tőle. Mivel pedagógus lettem, fontos lett számomra az a titok, amivel egy ember formálását elősegíthetem. Megpróbáltam megfejtetni, hogy mi volt az ő titka. Azt hiszem, a hitelessége, amit azzal teremtett meg, hogy szavai, elvárásai soha nem keveredtek ellentmondásba tetteivel.

Abban az időben – hatvanas évek közepe – elvitt bennünket a Nagy-Villámra egy kétnapos kirándulásra. Nekünk azt mondta, mi is hozzájárulhatunk a költségekhez, ha gyűjtjük a jócselekedeteket, amit beválthattunk, ha hetente leadjuk neki a teljesítményről a listát. 10, 20, 30 filléres gyarapodást lehetett elérni egy-egy jótettel. Eleinte úgy „intéztem”, mintha mindig mindent maximálisan teljesítettem volna. Egy idő után rossz érzés kerített hatalmába a csalás miatt, és vagy rövidítettem a listát vagy gyorsan cselekedtem valamit, amit beváltottam fillérekre. Volt olyan nap, amikor üres lapot voltam kénytelen leadni, ha a lelkiismeretem szerint a valóságot akartam átadni. Soha nem kérdezte, hogy mitől ez a nagy változás. Valószínű, hogy ő ezt tudatosan tette, ezzel ért célba. Bízott bennem! Ennek is mai napig tartó hatása van.

Ezen a kiránduláson találkoztam először a tudatosan tervezett csenddel, ami gyerekként az attól való félelemmel töltött el, hogy milyen unalmas lesz. Meglepetésemre valamiféle boldog nyugalom szállt rám abban a negyedórában, amit ez a csend jelentett. Ma is így tudok igazán rendet tenni a lelkemben, ha hívom ezt a csendet.

Mikor kamaszkodni kezdtem, előfordult, hogy nem mentem a találkozásokra, és amikor újra megjelentem, a következő szigorú mondatot mondta: *„Mit keresel itt? Ez nem presszó, hogy amikor eszünkbe jut, jövünk-megyünk.”* Akkor jöttem vissza, ha végiggondolom és leírom, hogy miért járok ide és miért akarok maradni. – Ez sem múlt el nyomtalanul. A célokat meghatározni és tartani. Ez fontos.

Volt, hogy konfliktusba keveredtem a szüleimmel, mert ők azt mondták, hogy adjam meg Istennek, ami az Istené, és a császárnak, ami a császáré. Ez akkor jelentett problémát, amikor sokadszorra szaválásra kértek fel az iskolai ünnepélyen, amit mindig megbeszéltem az atyával is, de ő egy idő után nem helyeselte, hogy túl sokat szavalok, így a verset visszaadtam. Az osztályfőnököm jelezte szüleimnek – jó szándékkal – hogy nyolcadikosként ez nem túl ésszerű döntés, de én hajthatatlan voltam. Inkább az otthoni konfliktust vállaltam. Úgy érzem, Isten segített, hogy a két elvárás közül a megfelelőt válasszam.

Sajnos pont akkor börtönözték be, amikor tele voltam elvárással, és már nem volt módja mellettem állni, és segíteni, hiszen nem lehetett velünk, közöttünk.

Kiszabadulása után is úgy élt, akár takarítóként, akár kisegítő papként vett részt az életben – bár ennek csak távolról voltam tanúja –, hogy még ez is tiszteletet ébresztett, és példát adott, amit én sohasem tudtam meghálálni, bár ő ezt valószínűleg nem várta el egyikünktől sem. Remélem, a sok összegyűjtött emlék talán azt eredményezi, hogy példaként tekintsünk rá, még azok is, akik csak elbeszéléseinkből ismerték meg őt.

Istennek legyen hála!

Agócs Klára

„Ilyenkor is közösség vagyunk”

Egy ismerősöm írta nekem pár évvel ezelőtt, miközben a papságot ostromozta: *„rossz idegállapota ellenére azért tiszteltem nagyon Keglevich atyát, mert ő igazi – bűn nélküli – tagja volt az egyháznak”.*

1972. októberében jött Albertfalvára. Az akkor induló, kedd esti fiatalok hittanára ült be. Hazudnék, ha azt mondanám, hogy szimpatikus volt elsőre. Következő alkalommal a káplán atya vele együtt jött és közölte, hogy átadja István atyának a hittan vezetését, aki nagyon jól ért a fiatalokhoz. És bizony pár hét után, a lelkes, közvetlen stílusával, és a csakugyan nagyon jó érzékével megfogott minket. Nemhogy kimaradtunk volna, hanem kezdtünk másokat is hívni. Nagyon jól értette a kamaszok nyelvét. Nem hiába volt regnumos pap, tudta, mi érdekli a kamaszokat. Játékos személyiségteszteket csinált velünk, olyan körkérdéseket tett fel, ami nagyon is érdekelt mindenkit. Nagyon jó, közvetlen hangulatot teremtett. Nem siettünk haza. Fel is tűnt a szülőknek.

Arra is volt figyelme, hogy pár fiú kísérje haza az egyik (14 éves) lányt, mert az fél a sötétben. Egy-másfél év múlva közösséggé alakultunk át, miközben befogadtuk az újonnan érkezőket is. Megismertette velünk a II. Vatikáni Zsinat főbb, új tanításait is, ami kiemelte a laikusok szerepét az Egyházban. Ő hozott kazetás magnóján felvételeket a Fokoláre, Taizé és más lelkiségek zenéjéről, lelkiségükről. Elég gyakran hívott máshonnan vendégeket, akik beszéltek nekünk más plébániák, csoportok, lelkiségek működéséről. A plébánosunk, Ormai Gusztáv atya időnként átjött, hogy ideje lenne már, hogy hazamenjünk, és ő is ott ragadt, mert nagyon jól érezte magát a vidám fiatalok között.

Keglevich atya, vagy, ahogy mi kezdtük hívni, Kegló, sok mindenben segített Gusztai atyának. Mint állományon kívüli, fizetés nélküli alkalmazott, misézett, és a templom körüli dolgokban is segédkezett, időnként helyettesítve a plébánost. A II. Vatikáni Zsinat reformjai nem mindenkinben találtak megértésre, elfogadásra. Főleg azért, mert a laikusok bevonását ő kezdte bevezetni. Gitáros misék, a gyerekes, családos mise lett a vasárnapi fél 9-es. Ott a gyerekek zajonghattak, mise közben felmászhattak az oltárlépcsőn. Volt, hogy az anyuka odasietett a gyerekért, de Keglevich atya a miseszöveg közben csak oldalt kitartotta a kezét,

lefelé fordított tenyérrel: „Hagyd!”. A Miatyánkot egymás kezét fogva imádkoztuk. A mise végén a gyerekeket kézen fogva kísérte az ajtóig. Odakint élénk beszélgetések folytak és a családok összeismertetése. És még mindenek tetejében gitáros misék voltak! Ez nem mindenkinek tetszett, és voltak is kötekedések Guszti atyánál.

Én is, harmadmagammal megtanultam gitározni, és mint akkori kamasz, hosszú hajjal és farmerban jártunk gitáros miséket „adni” más templomokba, Keglevich atyával. Nagyon jó érzés és élmények voltak ezek a misék, és azok a színdarabok, amiket előadtunk más templomokban, néha más regnumos közösségekkel együtt. Időnként összevesztünk vele, és jókat vitatkoztunk, mert elég gyakran olyanokat szeretett volna, hogy megcsináljunk, amiket nem tudtunk, vagy nem akartunk. Elég hamar megértettük, hogy az idegrendszerét (és a szervezetét is) tönkretették a börtönben. Azért, mi kamaszok elfogadtuk őt ilyennek, mert becsültük azért, amit Jézusért vállalt és szenvedett. Ráadásul rugalmas tudott lenni, és csodálni lehetett, hogy mi mindenre volt képes egy aktuális dolog megvalósítása érdekében.

Amikor apám meghalt, eljött hozzánk megkérdezni, hogy mit segíthet. Mivel apám református volt, ezért református lelkész temette. István atya ott volt a temetésen, természetesen civilben, mint résztvevő. Amikor a református lelkész már elment a sírtól, kicsit „besegített” a liturgiába. Katolikus temetési éneket kezdett énekelni velünk együtt, és katolikus temetési imát kezdett mondani, mert „mégiscsak katolikus családja volt a Feri bácsinak”. Így aztán érdekesen ökumenikus lett a szertartás vége, aminek mindenki örült. A temetés után, aznap este, külön misét mutatott be apámért, amire a mi fiatal kis közösségünk szüleit is elhívta. Körbeültük az oltárt, és mindenkinek egy könyörgést „lehetett” mondani az elhunytért. Ahogy mondta: *„ilyenkor is közösség vagyunk.”* Anyámnak nagyon jól esett, aki azt mondta, hogy *„akármilyen is István atya, ő egy igazi pap.”*

1977-80 tájékán mi voltunk a „nagyok”, 18-25 évesek. Keglevich atya már akkor rajta volt, hogy foglalkozzunk a „kicsikkel”, a 10-14 évesekkel, segítsük a nevelésüket, közösségi beilleszkedésüket. A rátermettebbeket már elvittük magunkkal kirándulni, misztérium előadásokba szerepelni, szolid bulikba. Hoppá!

Közöttünk (a nagyok között) szerelmek szövődtek, ami legtöbbször a két év katonai szolgálat után az oltár előtt teljesedett be. Hat házasság kötöttett közülünk (ma is együtt vannak).

Keglevich atya tevékenysége nem áldott és felhőtlen emlékű. Sajnos sok esetben, bizonyára a tönkretett idegrendszerének is betudhatóan, sokakat megbántott. Sokan lelkükben sérelemmel, nehezteléssel emlékeznek rá. Ahogy múlik az idő, az viszont egyre egyértelműbb, hogy az ő hiteles és példamutató élete nagyban hozzájárult a mi hitünk megmaradásához, megerősödéséhez, azokban az emberpróbáló, nehéz időkben.

Fejes Imre

Ez volt a küldetése

1 973-ban első osztályosként kerültem Keglevich atyánk „kezei közé”. Így gyakorlatilag az iskolás éveimet végigkísérte az ő nevelése, értékrendje, amiért ma is hálás vagyok. Egyszerűen elénk élte a tanúságtevő keresztény életet azokban az években, amikor ezért még börtön járt. Nem tudta őt megfélemlíteni a politikai hatalom, úgy szervezte a családi szentmiséket, családi karácsonyi és húsvéti délutánok színdarabjait, garden partykat és születnapokat, mintha nem is egy kommunista országban éltünk volna. Persze mi kisgyerekként ebből csak annyit tudtunk a szüleinktől, hogy nem kell elmondani senkinek, hogy hittanra vagy gitárórára megyünk. De mentünk, és nagyon jó volt!

A hittanórákon alaposan megismertette velünk a Szentírást, az Apostolok Cselekedeteinek küzdő, tanúságtevő egyházát, majd játékos, hittan totóval kérte számon a tudást. Sokszor hittanversenyen is részt vettünk, ahol nem egyszer győztesként kerültünk ki, mint az Albertfalvi Szt. Mihály Plébánia csapata. Majd megszervezte szülőkből a hitoktatói gárdát és a hittanovít.

A gyerekközösségünk mindig szombaton délután 3 órakor jött össze a sekrestyében, ahol felkészültünk a vasárnapi 1/2 9-es családi szentmisére. Mi, lányok, perselyeztünk, hoztuk a kenyeret és a bort, énekeltük a zsoltárt és az alleluját, felolvastuk a könyörgéseket és az „*Uram Jézus*” kezdetű imát, amit mi magunk írtunk, áldozás közben pedig mindig egy idézetet Jézus szavaiból, amit az utolsó vacsorán mondott. „*Az utolsó vacsorán így szól Jézus tanítványaihoz...*” – még ma is a fülemben cseng.

A fiúk pedig ministráltak. Mert Albertfalván mindig csak a fiúk ministrálhattak, de nekünk is megvoltak a feladataink, hogy mindannyian részt vegyünk a szentmisében, amit István atya nagyon fontosnak tartott.

A felkészülés után pedig kidobóst játszottunk a templomkertben vagy halászfogót, ez utóbbi egy igazi keresztény játék, hiszen mindannyiunknak emberhálásszá kell lennünk. (Ezt is tőle tanultam.) A felkészülést mindig imával zártuk a Jézus Szíve-mellékoltárnál (akkor még ott volt a tabernákulum), egymás kezét megfogva, saját szavainkkal, s a végén a Miatyánk után „*Jézus ügyében egy szívvel és egy lélekkel összetartunk.*” – imádkoztuk.

Volt bennünk egy elköteleződés „Jézus ügye” iránt és a keresztény életforma iránt. Emlékszem, hogy szinte büszkék voltunk arra kamaszként, hogy mi nem iszunk és nem dohányzunk, mint sok korosztályunkbeli, mert ezt így tartjuk jónak, és mi így is jól tudjuk érezni magunkat.

Emlékszem, én világletemben nagyon tudtam lelkesedni, s egy alkalommal csak én egyedül mentem el a szombati próbára. Nagyon nagy dicséretet kaptam, ami még inkább lelkesített, hogy kivegyem a részemet a közösség munkájából.

Nagyon jó volt idetartozni, nekem innen voltak/vannak a barátaim, hiszen ma is itt vagyunk a plébániai közösségben. Akik pedig nem itt, azok közül sokan máshol szolgálják elkötelezetten Jézus ügyét.

Ahogy megépültek a lakótelepek (*panelpaloták* – így hívta), egyre gyarapodott a közösségünk, s István atya nem mulasztotta el meglátogatni a családokat és összeismertetni őket egymással, hiszen így épül a közösség. Néha ezek a látogatások hosszúra nyúltak, de szüleim mindig szívesen fogadták őt nálunk. Kedves emlékek a szülinapi zsúrok, amikor együtt játszottunk, ünnepeltünk, gitáros énekekből kívánságműsort csináltunk, mindenki választhatott egy dalt, amit elénekeltünk.

A *garden party*k annyit jelentettek, hogy hétvégén kikirándultunk valamelyik család telkére – például a Sváb-hegyre –, ahol együtt volt a csapat a szülőkkel is. Játszottunk, énekeltünk, beszélgettünk. Jó volt együtt!

István atya komoly, hosszú színdarabokat is írt, amelyeket a karácsonyi és húsvéti családi délutánokon adtunk elő a nagyobbakkal együtt. Ilyen volt a *Saul megtérése*, amelyben egy keresztény kislányt alakítottam, aki tanúságot tesz Saul előtt a hitéről egy kihallgatás során. De ilyen volt a *Szt. Erzsébet* és a *Szt. Margit* darab is, amelyben játszhattam Szt. Margit szerepét. A főszerep mindig jutalom volt, s így is éltük meg. Később születtek még a *Szt. István*, a *Quo Vadis*, a *Napfivér*, *Holdnővér* és a *Pollyanna* című színdarabok is.

Mindenki, aki rendszeresen járt a közösségbe, kapott szerepet. Nem a színészi tehetség volt a fő szempont, sokkal inkább a közösséghez való tartozás, a jelenlét, és hogy meg tudtunk-e felelni annak az elvárásnak, amit István atya magáénak vallott. Ez nem volt egyszerű, sokszor konfliktusok is adódtak belőle.

De mindez nem ment az előadás színvonalának a rovására, emlékszem, hívott egy „bácsit”, aki a Színművészeti Főiskolán tanította a színészeket beszélni. Tőle tanultuk meg, hogy a visszhangos templomban mindig *„hangosan, magasan és lassan kell beszélni”*, hogy a hívek meghallják, mit mondunk.

István atya magával szemben is nagyon szigorú volt, igazi aszkéta életet élt. De másoktól is elvárta, hogy legyenek kemények magukkal szemben. Mindig azt mondta, ússzunk szemben az árral, mint a pisztrángok, csak a döglött halak úsznak az árral. És ezt el is várta.

Egy nyári hétvégét mindig arra szánt, hogy nekünk, lányoknak, Kiskamasz Konferenciát tartson érldligeti házában, ahol a központi téma az édesanyai hivatás volt. Mindig volt egy-egy meghívott édesanya, aki beszélt nekünk, kamasz lányoknak, a női hivatásunkról. Hangulatosak voltak a közös főzések, pl. a smarni, de nagyon bensőségesek voltak a háznál tartott szentmisék és a napfelkeltekor mondott reggeli dicsérek is. Ja, és az éjszakai bátorságpróba, számháború a Nagytétényi-fennsíkon. Emlékszem, volt olyan kislány, aki sírva fakadt, úgy félt. Még én vigasztaltam, mert két évvel nagyobb voltam nála. Nagyon aranyos volt.

Nekem személy szerint nagyon sokat jelentett/jelent az a szemlélet, amely első sorban az édesanyai hivatást tartja a nő elsődleges hivatásának, nem a polgári karriert. Így is szerettem volna leélni az életemet. Ma már azt mondom – megtapasztaltam –, hogy István atyának igaza volt. A gyerekek számára a legfontosabb a szülői jelenlét. Az anya teremtsen meg a biztonságos hátteret, otthont a férjének és a gyerekeinek! És ez a háttér szerep nem megalázó, sőt ez a legtöbb, amit a családjunkért tehetünk! Ezt az örökséget igyekszem továbbadni, s úgy érzem, sikerülni fog.

A fiúknak, a Csibész Klubnak pedig a Pilisben, Tólakon tartott tábor. Ott pedig őket nevelte férfi hivatásukra. Ezek a táborok a regnumos táborokra hasonlíthattak. De erről meséljenek a közösség férfi tagjai!

Nagyon jó emlékéek a gitáros családok szentmisék, ahol először csak egy gitárosunk volt. De amikor beindult a gitáriskola, egyre többen lettünk. Családoknál jöttünk össze péntek délutánonként. Volt, amikor kilencen csaptunk a húrok közé. Majd mi magunk is elkezdtük tanítani a következő generációt. Jelenlegi gitáros kórusunk két főgitárosa, Tamás és Gabesz is itt kezdték. Én is, és még sokan mások.

István atya számára nagyon fontosak voltak a II. Vatikáni Zsinat igazán megújító tanításai. Központi célja volt a családgyház megélése, ezért volt számára fontos a családok összegyűjtése az oltár körül, s belőlük keresztyén, összetartó baráti közösség formálása. Azt mondhatom, megelőzte a saját korát. Olyan értékeket akart megvalósítani a közösségünkben, amikre sokszor még ma is csak törekszünk.

Azok közé a papok közé tartozott, akik a kommunizmus ellenére tartották az életet az egyházban, nem csak a megengedett keretek között. Ma sem tudom, hogy tudta ezt elérni ennyire nyilvánvalóan a 70-es években. Szerintem egyszerűen nem tudtak vele mit kezdeni. Úgy emlékszem, ezt mondta is magáról, még büszke is volt rá. Ő volt az, aki Márianosztrán, a börtönben az általános amnesztia idején azt merete mondani a fogvatartóinak, hogy addig ki nem jön a börtönből, amíg egy paptársa is ott van. Nem kis bátorság kellett ehhez akkoriban, valószínűleg verést is kapott érte. De ő olyan volt, mint az apostolok, akiket ha be is börtönöztek a hitük miatt, annál jobban hirdették az evangéliumot. Ez már úgy gondolom, olyan erő, amely a Szentlélektől jön.

Különösen szokatlan volt a helyzete az egyházban, ugyanis ő állományon kívüli pap volt. Gondolom, többen voltak akkoriban ilyenek, de valami oknál fogva mégis kiegészítő káplánként Albertfalvára kerülhetett, s Ormai Guszti atya plébánossága alatt nyíltan végezte/végezhette ezt az egyházépítő munkát. Azt persze a mai napig nem tudom, milyen áron. Abban az időben a keresztény közösség szervezése és a keresztény ifjúság nevelése előbb államellenes cselekedetnek minősült, később – ahogy gyengült a hatalom – minimum figyelmeztetéssel, ha nem a pap máshová helyezésével járt.

A legkülönösebb az volt, hogy ő munkáspapnak vallotta magát, s a megélhetését ablakpucolásból biztosította, de ez neki nem volt megalázó. Vagy inkább úgy mondanám, olyan sok alázat volt benne – meg lázadás a fennálló politikai rendszerrel szemben –, hogy az akkoriban oly gyakran emlegetett munkásosztály papja akart lenni. Akiket éppen igyekeztek ateistává átgyúrni abban az időben. Arisztokrata származása ellenére – amit mindig tagadott, bár ez nem volt könnyű Keglevich névvel – nem volt számára *derogáló* (ahogy szokta mondani) ablakot pucolni. Ehhez még annyit, hogy Franciaországban akkoriban volt egy ilyen munkáspapi mozgalom, ami természetesen itthon nem működhetett.

Emlékszem, kislány voltam, amikor egyszer a barátnőmmel megláttuk, hogy a közeli kisbolt ablakát pucolja. Odamentünk hozzá, még segítettünk is neki, ő pedig úgy megdicsért bennünket a közértés néninek, hogy mi milyen jó gyerekek vagyunk. Szép emlék.

Úgy gondolom, nagyon nehéz volt számára tapasztalni, hogy mennyit változott a világ a 60-as évek folyamán a szexuális forradalom hatására. Hogy megromlott az erkölcs, megnőtt az abortuszok száma, a nők már nem tartották magukat annyira, nem voltak annyira büszkék a nőiességükre, hogy tisztán menjenek férjhez. Meg kell mondani, hogy ennek a romlott gyümölcsét ma esszük, a szét-

esett patchwork családokkal, a minta nélkül felnövő fiatalokkal, a családok szét-esésével. A bizonytalan háttérből pedig bizonytalan fiatalok jönnek elő, akik azt sem tudják, mit kezdjenek az életükkel. Nem mernek házasodni, dönteni, mert félnek az elköteleződéstől. Sok fájó tapasztalattal jönnek problémás családjaikból.

Nála ez egyrészt a „*Legyetek büszkék a nőiességetekre!*”, „*Készüljetek az édesanyjai hivatásotokra!*” „*Készüljetek tisztán a házasságra, hogy ajándékká tudjatok válni a férjetek/feleségetek számára!*” gondolataiban teljesedett ki (én is tőle tanultam, meg a szüleimtől). De benne volt az is – ami ma már nehezen érthető –, hogy a lányok és a nők csak szoknyában csinosak, tehát egy nő ne hordjon nadrágot! Persze ez nem meglepő, ha arra gondolunk, hogy a II. világháború előtt ez teljesen természetes volt. Nézzünk meg egy korabeli cserkészlány egyenruhát! Így kirándultak, és tudták kezelni. Jobban odafigyeltek magukra. Egy szóval; sokszor mi sem értettük. Én is akkor „estem ki a pikszisből”, amikor egy Kiskamasz Konferencián felvettem a rövidnadrágomat. Nagyon haragudott. Ma már értem a mozgatórugóit, de azért a női büszkeség és tartás nem csupán a szoknyán múlik!

Hálás vagyok a Jóistennek, hogy Keglevich atyánk „keze között” nőhettem fel kisgyerekkoromtól kezdve. Olyan alapot adott – szüleimmal összhangban – az életemnek, amely nélkül – ma már elmondhatom – a saját gyerekeimet sem tudtam volna olyaná nevelni, amilyenek lettek.

Voltak konfliktusok. Nagyon kemény tudott lenni azokhoz, akik nem tudták azt a mércét megütni, amit ő elvárt. Mondhatnánk – időnként – túl szigorú volt, ha nem úgy viselkedtünk, ahogy azt ő tanította. Voltak, akiket szó szerint kirakott a csapatból. Még mondta is, ha jól emlékszem, hogy legyünk inkább kevesebben, de jók. A minőségre dolgozott. Talán túl maximalista volt. Lehet vitatni.

Később egy interjúban, valamivel halála előtt, igen megkeseredetten nyilatkozott, hogy ezzel a generációval nem lehet azt felépíteni, amit ő szeretett volna. Abban hiszek, hogy ma már látja a mennyországból, hogy igenis sikerült továbbadnia a legkeményebb időszakban – tanúságtevő paptársaival együtt – azt a hitet és értéket, amelyre újra tudott építeni egyházunk a rendszerváltás után. Azaz, hogy nem szűnt meg a folytonosság, és a pokol kapui sem tudtak erőt venni az egyházon, az bizony az ő munkájának is köszönhető.

Egyszerűen neki ez volt az Isten általi küldetése, amit mindig is meg akart élni, akár a börtönben volt, akár köztünk. Hála érte mennyei Atyánknak! Ámen.

Medgyessyné Brigitta

Kiskamasz Konferenciák

Sok-sok emlékem van tizenéves koromtól az albertfalvi plébániához köthetően. Az atya, akit magunk között csak Keglónak hívtunk, nehéz életútja miatt néha nem volt könnyű természetű. Számomra összességében mégis pozitív emlékek maradtak meg a közel 20 év alatt, amíg életében ismerhettem.

Most csupán egy témát említenék a sok közül, mely egész életemben a legnagyobb pozitív hatást gyakorolta rám. Mindezt az én szemüvegemen keresztül tudom megírni. A Kiskamasz Konferenciák elevenen élnek emlékeimben, amit csak röviden KKK-ként említettünk. Ez egy tábor volt, az atya által használt, érldligeti kis nyaralóban, amin tinédzser lányok vettek részt. A napi programban szerepelt ima, játék a kertben, mise, séta a környéken, egy-egy téma meghallgatása, utána kérdések mentén átbeszélése, és a napi teendők elvégzése (reggeli készítés, elpakolás, sátorállítás...).

A fiúk részére is volt hasonló program, de arról nem én vagyok az illetékes író.

A fenti sorokat újraolvasva, ez nem tűnik ma már különlegesnek. Kicsit jobban kifejezem, mi is folyt ott valójában, és miért is volt különleges. Először is a kommunista rendszerben nem volt könnyű a buszmegállótól a Kegló házáig úgy eljutni, hogy figyeljek az óvó utasításaira. Másfél kilométeres szakasról van szó, ahol kettesével mehettünk, és nagyon kellett figyelni, hogy nem követnek-e. Csoportosan nem mehettünk, nehogy feltűnjön valakinek. Amikor a kapuba értünk, szintén figyelni kellett, hogy nincs-e senki a közelben, nehogy meglássa valaki, hova megyünk. Akkor ezt nem igazán értettük, de ma már tudjuk, hogy valószínűleg figyelték, és akkoriban a fiatalokkal való foglalkozás, különösen hitbeli témák mentén, börtönbüntetéssel járt. (Akkor ő már túl volt 7 év börtönön, 1971-ben szabadult).

Ez egy pici ház volt, talán másfél szobával, egy kis konyhával és WC-vel, nagyon szerény körülmények között. Valamelyik rokon nyaralója volt, ezért fűtés sem volt benne. A kertben vertük fel a sátrakat, és a mise az atya házi kis kápolnájában volt. Az önellátást magunk végeztük, vásárlás, főzés, reggeli és vacsorakészítés, takarítás. Ennek a praktikumon kívül az is volt az oka, hogy készültünk ezekre a házimunkákra.

Nem mindenki volt otthon befogva ezekbe a munkákba, ezért egymástól is tanultunk a gyakorlatban. Ki többet, ki kevesebbet tudott.

A közös élményeken túl, nekem a témák és a beszélgetések adtak a legtöbbet. Többször hívtak vendég házaspárokat, akik próbáltak a házasságra felkészíteni minket. Nekem meghatározó volt a találkozás Vincze Bandival és Gabival, és a Bertus házaspárral. Átbeszéltük Fekete Gyula: *Boldog házasságok titkai* című könyvét, ahol pro- és kontra véleményeket olvashattunk ebben a témában. A témák között szerepelt az önismeret, a párválasztás, a fiúk és a lányok közötti különbségek, a nőiesség helyes kifejezése – és mindezt a 70-es években. Próbált minket felkészíteni a párválasztásra, a családjára szerepre és a házasságra is.

Nálam ez sikerült, mert nagyon sokszor ezeken a KKK-on hallottakból tudtam meríteni később a mindennapi életben. A korát jóval megelőzve (nem írom, hogy úttörőként, mert számunkra ennek rossz asszociációja van) ismerte fel, hogy milyen fontos felkészíteni a fiatalokat erre. A hitbeli fejlődésünkön kívül erre is odafigyelt. Tudta, hogy mindenben nem kompetens nekünk, lányoknak, ezért hívta a vendégelőadókat. Így kézzel fogható tapasztalatokról is hallottunk, nemcsak elméleti, hanem gyakorlati síkon is.

Sok klassz dolgot tett életében, a teljesség igénye nélkül néhány:

- színházi előadások a templomban, ahova a jelmezeket is magunk készítettük (*Szent Ferenc, Szent Erzsébet élete, Quo Vadis, Passió...*);
- gitáros misék bevezetése, gitároktatással;
- összeismertette a családokat, hogy barátkozzanak egymással, ne idegenként üljenek egymás mellett a padokban;
- más, példaértékű közösségekkel való ismerkedés és barátkozás, vagyis elmentünk abba a templomba, és megnéztük, mit tanulhatunk tőlük;
- egy alkalommal elvitt minket a Hit Gyülekezete kezdeti, budaörsi helyére, hogy lássunk negatív példát is;
- hittanversenyek szervezése és felkészülés, részvétel azokon;
- lányoknak varrókör szervezése több anyuka lakásán;
- lányoknak főző és sütő házi képzés szervezése egy-egy anyukánál (az én anyukám is vállalt ilyet);
- kirándulások szentmisével a szabadban;
- szülők összefogása és családok bevonása a plébániai életbe (pl. hittan oktatás, hittanóvoda, templomtakarítás);
- a Regnumról sokat mesélt, de aktív, konstruktív tagja volt, különösen a városligeti lerombolt templom újjáépítése kapcsán;

- családok látogatása, kapcsolattartás, segítség, sokszor együtt evett a családdal (általában nem fogadott el semmit, de ha már bizalmába fogadta a családot, akkor örömmel megevett egy tál ételt);
- ahogy korábban írtam, a fiúknak is voltak táborozós programjaik Tólahon. Mindezeket dolgozó papként tette, vagyis nem fogadott el pénzt a papi munkájáért. Mellette ablaktisztítóként dolgozott a Közért Vállalatnál (ha jól emlékszem), ahol a nagy kirakatokat mosta alázattal, tanult emberként.

Összességében nagyon hálás vagyok az atyának, hogy így a szívéen viselte a sorunkat és ennyit tett értünk. Gyakran sok türelem kellett hozzánk, kamasz lányokhoz. Mi persze feszegettük a határainkat, és engem például a templomból is kirúgott. Aztán megbeszéltük, és bocsánatot kértem, majd örömmel fogadott vissza. Hálás vagyok a szüleimnek is, hogy abban a rezsimben el mertek engedni egy börtönviselt pap programjaira, bizalmat szavaztak neki.

Örülök, hogy a férjemet és legnagyobb fiamat megismerhette, személyesen találkozhattak, legutoljára halála előtt kb. 6 hónappal. Személyében egy nehéz sorsú, küszködő, de életével hiteles embert ismerhettem meg, akit a rendszer próbált megváltoztatni, sikertelenül... az Istenbe vetett hite erősebb volt.

Riszterer Ágnes

Nem volt könnyű természete

A Bartha család nevében írok néhány sort az atyával kapcsolatban megélt élményekről.

Nem egységes a megítélése a családukban. Levente, aki akkor talán harmadik osztályos volt, a mai napig nehezteléssel gondol a véget nem érő ministránsgyűlésekre minden szombaton. Valamint a tólaki táborokra, ahol katonás követelmények voltak ilyen kicsi gyerekeknek. Ő különben is nagyon érzékeny volt. Mindig azt mondta: jó, hogy a Bodi is ott volt, mert vigyázott rám az éjszakai túrán.

De az ünnepek előtti misztériumjátékok szép emlékek mindhármuknak. Mártika volt a kis Szent Margit, Levente Placid testvér, Ákos is minden darabban szerepelt. Ők ketten már felnőtt fejjel nem neheztelnek az atyára.

Mi, szülők, a mai napig sokszor emlegetjük, hogy nagyon sokat köszönhetünk neki. Például a családokat, szülőket egy akolba terelte. Még most is, akik még élünk, szülők, mindig szeretettel üdvözljük egymást, bárhol találkozunk.

Volt egy olyan képessége, hogy felismerte a most jelen lévő veszélyeket. Nagy figyelmet szentelt az édesapáknak. Már akkor tartottunk apák napi megemlékezést, még a szentmisén is. A lányok figyelmét fölhívta a nőies öltözködésre, mert ők édesanyák lesznek. Emlékszem, egyszer a Bertus lányokat hazaküldte a hittanról, mert nadrágban voltak. Ez kavart is nagy vihart egyeseknél.

Ha élne, látná, hogy a nők (fiatalok, idősek) mennyire férfiasan öltöznek télenyáron még a templomban is. Őt ismerve, biztosan nem hagyná szó nélkül! Korosztályának idejében igazán hideg telek voltak! Az asszonyok mégsem jártak nadrágban. Nem beszélve arról, hogy sokkal előnyösebb is minden nőnek, ha nem nadrágot visel.

Nem volt könnyű természete. Voltak, akik nem kedvelték. Mi örültünk, hogy megismertük, hálás szívvel gondolunk vissza azokra az időkre. Még a református férjem is, aki eleinte gyanakodva figyelte, végül még a templomtakarításában is részt vett.

Bartha Gyuláné

A hiteles pap

Ötven évvel ezelőtt, kb. 2-3 évig jártam albertfalvi hittanos csoportjába '74-75-76-ban, amikor gimnazista voltam a Patronában. Nekünk ott iskolai hitoktatásban is volt részünk, s kötelező volt a vasárnapi diákmisén való részvétel. Tehát nem egy plusz hittanóra vonzott a plébániára, hanem a hitoktatás kapcsán az István atya körül formálódó kisközösség. Ennek újdonságát hozta számunkra a börtönből nemrég szabadult, regnumos Keglevich István atya.

16 éves voltam, a Regnumról akkor még nem is hallottam. Börtönről hallani hallottam, de fogalmam sem volt arról, hogy ez mit jelent a valóságban. Csak évekkel később olvastam Mindszenty bíboros emlékiratait, s kezdtem felfogni valamennyit a körülöttünk lévő világ működéséből. Szerintem egyikünk sem félt, bele sem gondoltunk, hogy akár minket is megfigyelhetnek és meghurcolhatnak. Őt minden bizonnyal kiszabadulása után is megfigyelés alatt tartották, de én ott ebből nem érzékeltem semmit.

S ahogy 2000 éve úgy terjed az evangélium, hogy „*gyere és nézd meg*”, az én esetemben is ez történt. Ugyanis Nagy Katival utaztunk minden reggel a 10-es buszon a Patronába. Az ő bátyja ministrált a plébánián. Hamar híre kelt az új atyának, s annak az új légkörnek, amit rövid idő alatt maga körül teremtett. Az egyik ilyen buszos utazás alkalmával mesélt nekem Kati a plébániai hittanról, s hívott el a legközelebbi alkalomra. Így kerültem oda, s bevallom, hogy tartalmilag nem tudom visszaidézni az órákat.

Arra emlékszem, hogy számunkra ismeretlen atyák akkor dolgoztak a *Hitünk és életünk* című hittankönyvön, szerintem mi is az egyik kísérleti csoport lehetünk, ahol kipróbálták a formálódó „tananyagot”. Gépelt, sokszorosított szövegeket kaptunk. Egyik alkalommal a Szentlélek működése volt a téma. Egy feltett kérdésre válaszolva értettem és jegyeztem meg, hogy minden szentmisében az átváltoztatás pillanatában is jelen van a Szentlélek. A zsinat utáni új látásmód érkezett István atyával a plébániára. De valószínűleg nem tévedek, ha mégis azt mondom, hogy nem a „tananyag” tartott össze bennünket, hanem valami más, amit nehéz megfogalmazni. Hirtelen közösségé váltunk körülötte, fiatal fiúk és lányok, akik azelőtt nem is ismertük egymást.

Voltak köztünk barátok, iskolatársak, testvérek, de szerintem sokunk számára a többség mégis ismeretlen, vagy csak látásból ismert volt. Életkorunk 15 és 25 év között lehetett, a csoport létszáma pedig kb. 25 fő. Nem is tudom, hogy hogyan fértünk el abban a kis sekrestyében. Az idősebbek írták az előadott bibliai történetek szövegkönyvét, a fiatalabbak rövid idő alatt megtanultak gitározni, s tartották-vezették a gitáros énekpróbákat. Ezekkel a történetekkel jártuk a plébániákat, Csepelre, Budakalászra, Baross Gábor-telepre emlékszem. A gitáros szentmisék hallatlan újdonságot jelentettek akkoriban, s az is, ahogy ő a szentmisét bemutatta. Körülülhettük az oltárt, külső szemlélőből tevékeny résztvevőkké váltunk.

Az előadásokra való készület, a próbák még jobban összekovácsolták a közösséget, életünket végigkísérő barátságok szövődtek, szerelmek bontakoztak, házasságok születtek. Füstös Mária betegségből fakadó törekenysége lett talán az egyik legerősebb összetartó szála ennek a hálónak, amely észrevétlenül mindannyiunkat megtartott a kamaszkor útvesztőiben. A hittanóra után jött mindig a lényegi rész: a véget nem érő beszélgetések hazafelé. István atya nem szerette, ha a templom körül csoportosultunk, érthetően féltett bennünket, hisz nyilván minden lépését követte a hatóság. Ezért óra után gyorsan elindultunk hazafelé, akik egy irányba mentek, elkísérték egymást, s a templomtól távolabbi utcasarokon folytatták a beszélgetést.

Mélyen megrázta a csoportot egyik társunk, Labundy Gábor súlyos balesete talán '75 tavaszán. Gábor sokáig volt kórházban, s még utána is hosszú ideig tartott a felépülése. Imádkoztunk érte, látogattuk, minden apró javulásnak együtt örültünk.

Közös kirándulások, szilveszterezések és szolid házibulik színesítették a rendszeres keddi esti találkozásokat. Ilyenkor a hétköznapi határok kitérültek és új közös élményekkel gazdagodhattunk.

Többször beállított hozzánk vasárnap ebéddőben, de sosem fogadta el az ebédmeghívásunkat. Emiatt mindig kicsit csalódottak voltunk, jó lett volna akkor családi körben, oldottabban beszélgetni vele.

István atya számomra A HITELES PAP, akit elemésztett az Úr házáért való buzgóság. Krisztus egyszerűségét és szegénységét jelenítette meg közöttünk, úgy, hogy erőt, energiát nem kímélve odaadta magát a rábízottakért. Lehet, hogy személyesen sosem beszélgettem vele, mert ehhez bátortalan voltam. Kicsit féltem olykor cinikus stílusától, s ugyanakkor nagy tisztelettel néztem fel rá rész-

ben az életkora, részben pedig a börtön miatt. Csak sejteni lehetett, hogy azokban az években sok fizikai szenvedésben volt része, de tudtommal erről soha nem beszélt nekünk.

Elsősorban ezt a hitelességet köszönöm neki, másodsorban a kamaszkori közösséget, végül – de nem utolsó sorban – pedig az akkor bontakozó felnőtt hitemet, ami a mai napig megtart.

Feller Katalin

„Hittan – a legfontosabb tantárgy”

Egy alkalommal, egy adventi reggeli szentmise utáni zsoltósmá végén azon tűnődtem el, honnan van bennem a zsoltósmá imádság iránti szeretet. Ekkor jöttem rá, hogy ez bizony István atyának köszönhető, aki megtanította nekem ezt az imádságot. Kiskamaszként félkörben állva a tabernákulum előtt imádkoztuk a zsoltósmát közösen, mindenkinek jutott egy-egy zsoltárszakasz. Akkor még nem tudtam, hogy ezzel az imádsággal valójában a világegyház közös imádságába kapcsolódtam be, de most jöttem rá, hogy ezek a közös imádságok alapozták meg mostani lelkesedésemet a zsoltósmá iránt.

Más jó emlékeim a minden évben megrendezésre került színdarabokhoz kötődnek, amelyekben sokszor kaptam kisgyermekként mellékszerepeket, de ahogy idősödtem, fontosabb karakterek is osztályrészemül jutottak. A csúcs talán az volt, amikor a *Szent Erzsébet karácsonyában* én alakíthattam Medgyessy (akkor még Szigetvári) Brigitta (á la Szent Erzsébet) férjét, Lajos őrgórfot, aki az ellenséges anyóستól (Király, akkor még Vigh Kriszta) megvédte szentéletű feleségét.

Ezeket a darabokat István atya írta, gépelte, sokszorosította és fáradhatatlan lelkesedéssel szervezte, rendezte, éltette őket. Nagy kedvvel tanultam a szerepeket, és örömmel vettem részt ezekben a színdarabokban, amik a videofelvételek alapján és emlékeim szerint is színvonalasak, vállalhatóak voltak.

Nem tudom, hogy az ő ötlete volt-e, de én hozzá kötöm a minden évben megrendezésre kerülő családi karácsonyokat, ahol a színdarab előadását követően megrendezésre került a betlehemek versenye, melynek során a családok által készített betlehemek és rajzok kerültek kiállításra és lehetett szavazni arra, hogy szerintünk melyik a legklasszabb, legszebb. Már akkor kiviláglott a Kesselyák család tagjainak tehetsége, mert úgy emlékszem, hogy sokszor vitték el ők a pálmát, de mindentől függetlenül számomra nagy élményt jelentett látni a sok remekbe szabott betlehemet, és a sok színvonalas, szinte művészi rajzot.

Minden 8.30-as családi mise gitáros volt. Szerettem a gitáros dalokat, és máig megvan bennem az a kép, ahogy István atya az oltárnál áll, énekel, és eres kezével üti az oltáron az ütemet és közben szúrós szemmel nézi a híveket: ki az, aki nem énekel elég lelkesen.

Másik nagy ötlete, ami akkor számomra természetes volt, de így felnőtt fejjel tudom, hogy ez nem volt a hivatalos liturgia része, hogy a templom hátuljában egy kis asztalon ki volt téve egy füzet, amibe az aznapi mise szándékait bele lehetett írni, amikor a mise előtt megérkeztlél. Ezeket a beírt szándékokat olvastuk fel a felajánlás előtt, ezek voltak mindig az adott szentmise szándékai.

Legkedvesebb szentírási idézetem is ezekből a szentmisékből való, mert minden felajánlás előtt felolvastuk az utolsó vacsorán elhangzott szeretetparancsot. Sokszor én olvashattam, minden alkalommal az alábbi szöveggel kezdve: *„Az utolsó vacsorán így szólt Jézus tanítványaihoz”*.

A családi mise Pax (béke rítus) részénél minden gyermek beállt a békeláncba és a Paxot öleléssel adtuk át egymásnak. Volt, hogy a két sor majdnem a templom közepéig elért mindkét oldalon.

Minden évben megrendezésre került a Székesfehérvári Egyházmegyében az egyházmegyei hittanverseny, amelyre nagy lelkesedéssel készített fel bennünket, és ahol sokszor hoztuk el az első helyet. Nem mellesleg innen eredeztethető, hogy nagyon sok szentírási idézet maradt meg a fejemben. Különösen a „ki mondta – kinek” feladatokat szerettem.

Megmaradt bennem egy epizód, ami Guszti atya hittanóráján történt. Guszti atya tartotta a hittant, de István atya is ott volt és segített neki. Mindenki előtt ott volt a hittanfüzete, és István atya egyszer csak felemelte egyikünk (Szandavári Emese) füzetét és elismerő szavakkal ezt mondta: ez igen, vegyetek példát Emese füzetéről, aminek címkéjén ez állt: *„Hittan – a legfontosabb tantárgy”*.

Ehhez a kis epizódhoz tartozóan végezetül álljon itt egy olyan történet, ami mutatja, hogy István atya számára a közösség, az Istenhez tartozás minden fölött fontos volt, bár igaz, néha vitatható módon kezelte azokat a szituációkat, amelyek során úgy gondolta, a másik embernek adott pillanatban nem ez volt a legfontosabb.

Harmadik osztályos voltam, amikor az iskolai sakk szakkör lelkes tagjaként Prielszki György igazgató úr benevezett engem a XI. kerületi sakkversenyre, ami történetesen ugyanazon a napon került megrendezésre, mint a heti hittanóra egyiké. A sakkverseny kora délután kezdődött, de úgy adódott, hogy jó szériát fogtam ki, így nem estem ki a selejtezőkben (bronzérmes lettem végül), viszont ennek az volt az ára, hogy 18:30-ra értem haza, amikor is a hittanóra már fél órája elkezdődött. Mondtam szüleimnek, hogy én már nem megyek le hittanra, de ők azt képviselték, hogy ha csak a másik felére érek is oda, bizony menjek le

mégis, ezért fogtam magam és jelentős késéssel ugyan, de lementem a hittanórára, amit akkoriban az alsó hittanteremben (a sekrestye alatti pincehelyiségben) tartottak az atyák.

Gusztai atya tartotta bent a hittant, de az előtérben összefutottam István atyával, akinek első kérdése az volt: miért késtem el a hittanóráról. Elmondtam neki az igazságot, hogy sakkversenyen voltam, ami elhúzódott, ezért késtem el. István atya válasza: *„Neked a sakkverseny fontosabb, mint a hittan? Ki vagy rúgva!”* Ezzel a lendülettel, ha már ki lettem rúgva, megfordultam és szépen hazamentem, magamban fortyogva, hogy micsoda igazságtalanság történt velem. Ezt otthon el is mondtam szüleimnek és vártam, hogy majd együtt fogjuk István atya eljárását szapulni. Nem ez történt. Bár szüleim elismerték, hogy nem én vagyok a hibás, mégis azt kérték tőlem, hogy ennek ellenére menjek oda másnap István atyához, és kérjek tőle bocsánatot a késésért.

Kiskamasz lelkem teljes ellenállása és felháborodása ellenére megtettem, amit szüleim kértek tőlem, és bocsánatot kértem István atyától egy olyan dologban, amiről meg voltam győződve, hogy nem volt igaza. Sok év elteltével most is úgy gondolom, hogy István atya pedagógiai szempontból nem biztos, hogy a legjobban kezelte a helyzetet, de biztos vagyok abban, hogy sokat segített ez a kis esemény nekem, hogy felnőtté válva, amikor ténylegesen hibázok valamiben, nem esik olyan nagyon nehezemre a bocsánatkérés. A Szentlélek még így is jót tudott kihozni ebből a sztoriból.

István atyára visszagondolva, első helyre kerülhettek bennem a pozitív emlékek vele kapcsolatban, így örömmel tudom megköszönni őt és az ő szolgálatát a Jóistennek, és imádkozom érte, tudva, hogy ő is imádkozik és közbenjár értünk, albertfalviakért.

Vas Gábor

Mindenét Jézusnak adta

István atya egy ellentmondásos személyiség volt. Sokat kritizálták őt a mód-szerei miatt, ami nagyrészt jogos is volt, de sok olyan dolgot is csinált, ami eltagadhatatlanul jó volt. Ilyen volt például az, hogy az albertfalvi egyházközségben olyan élet volt, hogy azóta sem láttam hasonlót. Életre szóló barátságok, sőt házasságok tucatjai kötöttek meg. Megéltük azt, hogy egy nagy család vagyunk. Testvérként szerettük egymást. Mindenki mindenkit ismert. Ha jött egy „ismeretlen” a misére, István atya egyből kiszúrta, és rögtön „odahívott” valakit, hogy beszélgesse vele, így máris bevonva őt a közösségbe.

Sok mindenben megelőzte a korát. Például bevonta a szülőket a hittanoktatásba. Ma ez már megszokott dolog, akkor majdhogynem „eretneknek” számított. Édesanyám, Panni néni, így lett az akkori hittanóvoda szervezője. Emlékszem, ahogy mindig lelkesen készült az alkalmakra. Basa Marika néni segített az illusztrációk elkészítésében. Szívéket-lelküket beleadták mindketten. A felnőttek mellett be voltak vonva fiatal lányok is, hogy segítsenek a hittanóvodában. Így ezek a lányok bepillantást nyertek, hogyan kell kisgyerekekkel foglalkozni. Az ovisok szerettek odajárni.

Az is jellemző volt István atyára, hogy mindenkit próbált bevonni valamilyen szolgálatba az adott személy tehetsége alapján. Ha valakinek műszaki érzéke volt, akkor megtalálta őt a pásztorjáték hangosításával vagy világításával kapcsolatban. Volt olyan szülő, akinek a „színdarab” rendezése jutott. Aki énekelni tudott, az énekelt. Aki varrni tudott, az segített a jelmezek elkészítésében. Mindenkinek jutott valamilyen feladat. Nekem a gitározás mellett Guszti atya (az akkori plébános) zsebrádióinak javíthatása jutott. :-)

Nem tudtál passzív maradni. István atya kíméletlenül próbált mindenkit a komfortzónájából kimozdítani. Ez nem mindenkinek tetszett, nem mindenki viselte el.

Emlékszem, hogy nem lehetett „elkummantani” a dolgokat. Volt olyan, hogy nem volt kedvünk ministrálni, és úgy próbáltuk megvalósítani akaratomat, hogy nem jöttünk meg időben, hanem pont a mise kezdésére érkeztünk, és így már nem mentünk a sekrestyébe, hanem lent maradtunk a padokban. István atya egyből kiszúrta a „bliccelő” ministránsokat, és leküldött egy ministránst,

hogy azonnal csatlakozzunk az oltárnál lévő többi ministránshoz. Nem volt mit tenni, felmentünk az oltárhoz.

Ahogy így írogatok, jönnek elő az emlékek, gondolatok. Most az jutott még eszembe, hogy István atya NEVELNI próbált minket. Nemcsak a hitbeli fejlődésünket kívánta, hanem jó apukának vagy jó anyukának szeretett volna minket látni. Ezért próbált férfias fiúkat és nőies lányokat nevelni. Amellett, hogy hangsúlyozta a férfias értékeket, rendszeresen vitte a fiúkat táborokba (sátor, vadkemping az erdő közepén), ahol majdhogynem katonás fegyelem volt, fűszerezve zsolozsmával a felkelő nap sugarainál, erdei misével, gitáros énekekkel, játékokkal stb. A lányoknak hasonlóképpen, de egy lányos verzió. A lányok sokat hallhatták István atyától, hogy viseljenek szoknyát. Hát, volt némi ellenállás, de István atyát ez nem hatotta meg. Rendületlenül megkövetelte a lányoktól, hogy szoknyában járjanak. Ahogy manapság nézem a fiatalokat, sokszor eszembe jut, hogy István atya mennyire fontosnak tartotta a szoknya viselését. Látom, hogy a fiatal lányok 95%-a nadrágban jár, és néha megpillantok egy-egy lányt szoknyában (nem miniben!), és rádöbbenek, mennyivel csinosabbak és nőiesebbek a lányok szoknyában! Szerintem István atya is ezért erőltette a szoknyát, csak akkor ez nekünk nem volt nyilvánvaló. A bekezdés elején kiemelttem a NEVELNI szót. Ezt csak azért tettem, mert ma már nevelni sehol sem divat. Nem divat az iskolákban, nem divat az egyházban és nem divat az utcán sem. Pedig kellene! Mintha társadalmi szinten feladtuk volna a nevelést. Nem akarok most ebben elmélyedni, pusztán csak azt akartam kihangsúlyozni, hogy István atyának fontos szempont volt a gyerekek és fiatalok nevelése. Férfivé és nővé nevelése.

A végére hagytam azt, amiben számomra egyértelműen követendő példát adott István atya. Ez pedig az a lelkesedés, az az energia, az a kitartás, ahogy ő a papi, lelkipásztori szolgálatát végezte. Délelőtt dolgozott, hogy megéljen (mert nem kapott pénzt az egyháztól), délután hittanórákat tartott, este a családokat látogatta. Nem volt ritka, hogy este tíz órakor csöngettek hozzánk. „*Ki lehet az?*” – kérdik a szüleim. Hát István atya volt. Éjfélig beszélgetett a szüleimmel, majd az utolsó érdi buszjáráttal hazament. Otthon még éjjel készült a következő napra, vagy az aktuális színdarab szövegét írta (ebből évente kettő volt). Lehetett tudni, hogy az atya napi 4-5 órát alszik. Nos, ez pont az a mentalitás, amit a Szentírásban is olvasunk, hogy a „kincsért” odaadom mindenemet. István atya pont ezt tette. Mindenét Jézusnak adta. Minden idejét Jézusra fordította. Kövessük mi is őt ebben!

Fontosak voltunk neki

Az idei adventben sekrestyési feladatokat láttunk el férjemmel. Reggel 6-kor nyitottuk a templomot. Amíg András elment kinyitni a kapukat és felment a kórusra beizzítani az orgonát (és a hangját), teljesen egyedül maradtam a sekrestyében. Megrohantak az emlékek... A sekrestyében szinte semmi nem változott a közel ötven év alatt, amióta ide járok (a fűtés korszerűsítést leszámítva).

1976 telén költöztünk Albertfalvára, az akkor épült panelházba a Fehérvári út 193-ba. Megkerestük a legközelebbi templomot, ami 5 perc sétára volt tőlünk. Kicsit félszegen, hátul az üvegajtónál megállva elmentünk a fél 9-es diákmisére. A misét tartó atya, mikor késve érkeztünk, félbeszakította a misét és megkért, hogy fáradjunk előre, az első sorokba, mert így nem tudja folytatni a misét. Ez volt az első találkozásom Keglevich István atyával. Lehet, hogy más rögtön menekülőre fogta volna, és soha többet nem tette volna be a lábát a templomba. De hála Istennek, velünk nem így történt. Nagyon gyorsan egy élő közösségben találtuk magunkat. Közösségben, ahol szeretnek, elfogadnak olyannak, amilyen vagyok. Ahol az atya a családokkal személyes kapcsolatban van. Meglátogatja őket (szinte mindig váratlanul, nem feltétlenül a legjobbkor), „ismerve övét”.

Szüleim sajnos pár év múlva elváltak, minden zavaros lett körülöttünk, de a templom, a közösség, az atya, akire mindig számíthattunk – megmaradt. Volt olyan, hogy táviratot küldtem neki, mert egy fontos döntés előtt álltam és vele akartam megbeszélni. Hol volt még akkor a telefon? Neki soha nem volt... Gyűjtöttük neki a 2 forintosokat, amiket órák hosszat dobált be a nyilvános fülkébe, hogy a „lelkünkre” beszéljen... télen, nyáron, hóban, fagyban. Másnap megkeresett, és beszélhettünk. Fontosak voltunk neki, mindannyian személy szerint.

Összehozta a családokat, az egész életünk a templom körül zajlott. Hittanra a sekrestyébe jártunk, majd az alsó hittanterembe. Szombat délután háromtól hatig felkészültünk a vasárnapi misére. Felosztottuk a mise körüli feladatokat, könyörgéseket írtunk, ki mit olvas, ki perselyez, énekeltünk. Játszottunk a templomkertben, az atya egy folytatásos regényt mesélt, amit mindig a legizgalmasabb résznél hagyott abba. Alig vártuk a folytatást. A vasárnapokat a reggel 8 órai énekpróbával kezdtük és a fél 9-es mise után senki sem sietett haza.

A családokat be tudta vonni a közösségépítésbe. Számtalanszor voltunk pl. a Kunz család panellakásában akár 30-an is. Születésnapokon, szilveszterkor. Mai fejemmel, többgyerekes anyukaként és többszörös nagymamaként el nem tudom képzelni, hogy 30 gyereket vendégül lássak. Ezek a családok valami olyat kaptak tőle, hogy ezt vállalták.

Amikor tizenévesek lettünk, Kiskamasz Konferenciákat szervezett nyaranta nekünk az érdi kertjében. (Itt lakott egy használatra kölcsönkapott hétvégi házban.) Később Óbányára egy parasztházba. (A fiúk sátoroztak a Mecsekben...) Nagyon fontosnak tartotta, hogy tudjuk, érezzük, milyen fontos, hogy lánynak születtünk, milyen nagy szerepünk van Isten tervében. Az anyaságra, a családra akart felkészíteni. Sokgyerekes anyákat hívott beszélgetésekre, ilyenkor mindig háttérbe vonult, elismerve őket. Milyen jó lenne, ha a mai fiatalok is kapnának valami hasonlót!

Felejtethetetlenek voltak a kis kétszobás ház belső szobájában berendezett kápolnában tartott misék, máskor a reggeli dicsérek, kompletóriumok a kertben. Eleinte csak szerettünk együtt lenni, aztán fokozatosan megértettük, mi a lényeg: hogy csak így szabad élni. Nagyon hálás vagyok neki, hisz' általa ismerem meg a férjemet, Andrást. Ezt a lelkeséget próbáltuk gyerekeinknek is átadni.

Hiszem, hogy nem véletlen, hogy 1976-ban pont ide költöztünk Szentendréről. Nagyon hálás vagyok az Úristennek, hogy ennyi áldással és kegyelemmel halmozott el egész életemben, és tudom, hogy ezt Albertfalvának és az itteni atyáknak köszönhetem. Örök hála ezért Istennek!

Szabóné Salamin Kriszti Kitty

Sokunk életét meghatározta

1980-ban költöztünk Kelenvölgybe és ekkor csatlakoztam az albertfalvi ifjúsági közösséghez is. Amikor először voltunk a fél kilences misén, Keglevich atya egyből kiszúrta, hogy újak vagyunk és azonnal elhívott az ifjúsági hittanra. Mindig tudta és számon tartotta, hogy kik voltak ott a misén, kik az újak, ilyenkor egyből megszólította és „bevonozta“ az embereket a közösségbe. Ennyi év után is csodálattal tölt el agilitása, hogy hogyan volt képes ennyi emberre figyelni, mindenkit észben tartani!

Rendszeresen látogatta a családokat a plébániai programokon kívül is, nálunk is többször járt. Nagyon sokat köszönhetek neki, mert példát mutatott állhatatosságból, kitartásból és egy olyan ifjúsági közösséget kaptam, ami megtartott és támogatott a hitben, kamaszkori éveimben. Rengeteg programunk volt: az éjszakába nyúló hittanórák, beszélgetések, a szombati énekórák, felkészülések a másnapi szentmisére, a Kiskamasz Konferenciák, nyári táborok, hittanversenyek, a környező plébániák fiataljaival közös gitáros szentmisék, kirándulások, ping-pongozások, közös szilveszterek és a karácsonyi színdarabok, amiket ő írt és rendezett! Emlékszem, hogy egyik évben részt vettem a lánynak szóló Kiskamasz Konferencián, ami akkor Érdligeten, Kegló házában volt. A házhoz egy hatalmas kert tartozott, ami elég gazos és elhagyatott volt, a kert végében egy bokorral. Azt a feladatot kaptuk, hogy éjszaka kettesével menjünk le a bokorhoz és bátorságunk bizonyítékaként hozzunk egy virágot a kert végéből! Koromsötétben, egy zseblámpával próbáltunk átjutni a derékig érő gazban, hogy bebizonyítsuk, hogy mennyire bátrak vagyunk!

Karácsonykor minden évben előadtunk egy színdarabot, amire hosszú heteken keresztül készültünk. Így játszottuk el többek között Szent Ferenc, Szent Margit életét vagy *Az élet játéka* című könyvből Pollyanna történetét. Azért, hogy tisztán, érthetően beszéljünk a templomban, még beszédtechnikai órákat is szervezett nekünk! A mai napig is hasznát veszem az akkor tanultaknak.

Ellentmondásos személyiség volt, nagyon sokat adott és nagyon sokat követelt tőlünk! A hitéért azonban minden körülmények között kiállt, még börtönbe is zárták a kommunista rezsim alatt.

Mindig is úgy él az emlékezetemben, hogy soha nem ismert lehetetlent és nem adta fel az elképzeléseit!

Miközben ezt a visszaemlékezést írtam, sok emlékkép bevillant, sok elfeledett pozitív, és persze negatív dolog jutott eszembe. Az biztos, hogy Kegló egy olyan pap volt, aki sokunk életét meghatározta, és az ő lelki öröksége tovább él az albertfalvi közösségben!

Vigh Kriszta

Egy nagy család

Hat év körüli lehettem, amikor szüleim beíratlak hittanra. Hogy, hogy nem, Kegló is ott volt. Hívott minket a vasárnapi 1/2 9-es családos misére. El is mentünk, és engem nagyon gyorsan elvarázsolt. Ennyi év távlatából már nem célom történelmi pontossággal visszaadni a történeteket, inkább a megéléseimet szeretném megosztani veletek. Nagyon hamar elérkezett az az érzés, hogy minél több időt szeretnék a templomban, majd pedig a barátaimmal tölteni. Egyszerűen jó volt együtt lenni. Bármit csinálni. Nekem a közösség volt a családom, a testvéreim. Szerintem több időt töltöttem velük, mint a szüleimmel.

Kegló személyes kapcsolatra törekedett mindenkivel. Ennek csak az lehetett akadálya, ha a célszemély ellenállt. Ilyen is volt persze. Kortól és nemtől, családi állapottól függetlenül, mindenkit „Jézus ügye” mellé próbált állítani. Aki hagyta magát, annak megváltozott az élete. Új értékrend, új fontossági sorrend. Aztán, ahogy nagyobbak lettünk, önszerveződünk. Szinte minden napra akadt valami. Hittan, varró szakkör, főző sulis, gitárpróbák, szombati kóruspróba, majd vasárnap a „félkilences”. A hitoktatásban a szülők is kezdtek szerepet vállalni. Riszterer Panni néni ovis hittant is tartott. Ma már furcsa ezeket így felsorolni, mert nagyon sok helyen mindez már természetes, de abban az időben ez nem volt jellemző. Nem sok olyan templom volt, ahol engedték a gitáros miséket, az pedig, hogy minden vasárnap vállalja a gitáros kórus, még kevesebb volt. Nálunk a hangsúly azon volt, hogy ezek családos misék voltak, ahol nem zavartak a kisgyerekek, hanem Kegló kimondottan hívta és várta a család minden tagját.

Közös programok, esti futás, ping-pong az alsó hittanteremben, vagy a játszótéren, utána egymás hazakísérése, végeláthatatlan beszélgetésekkel. Korrepetálások, segítség a tanulásban. Tánciskola, és persze idővel párkapcsolatok kibontakozása.

Nem csak a gyerekek voltak részesei, de a szülők is, akik sokszor fogadtak be minket, hogy náluk süssünk, főzzünk, varrjunk, próbáljunk, leszedjük a cse-resznyét, szülinapozzunk, szilveszterezünk, vagy csak felugorjunk sulis után. Egy nagy család volt az egész közösség. A legtöbb otthonba úgy mentünk, mint ha hazajártunk volna.

A legmeghatározóbb élményem az évi két családi nap volt. Minden karácsonyra és húsvétra, egy-egy szent élete köré építve írt forgatókönyvet, melyet a templomban adtunk elő, sőt többször „vendégszerepeltünk” is. Ebben nem csak maga az este volt lényeges, hanem a felkészüléssel töltött idő. A szereposztás – sokszor az általa kiválasztott szereplőre írta a szöveget, el nem hanyagolható nevelési célzattal –, a próbák, a díszletek, jelmezek elkészítése. Volt, hogy azért kaptuk az adott szerepeket, hogy együtt kelljen próbálnunk, mert Kegló érzékelte, hogy van mit javítani a kapcsolatunkon.

A másik klassz program a nyári tábor volt. Bár egész évben együtt voltunk lányok és fiúk, a tábor az más téma volt. Oda szigorúan külön mentünk. Sok felejthetetlen élményben volt részünk. Tábornüzek, beszélgetések, éjszakai bátorságpróbák.

Persze a szülők nem voltak ilyen szigorúak. Több család is volt, aki vállalta, hogy nyaralni visz minket. Itt már együtt lehettünk. A Kuncz család ábrahámhegyi nyaralója és Barkasa, a szülők szeretetteli befogadása nyaraink fénypontja volt. Hét végén a helyi pappal ment a csapat, hogy gitáros mise lehessen mindenhol. Bertusékkal Tornyiszentmiklóson töltöttünk felejthetetlen napokat, és persze ott sem maradhattak el a gitáros misék.

Közben sokan morzsolódtak le, akik nem találtak közös hangot Keglóval, vagy ahol a szülők nem fogadták el a módszereit. Sokszor mi sem értettünk egyet a mikéntekkel, a szándéka azonban megkérdőjelezhetetlen volt. Természetesen a pozitív élmények, megélések, hitben növekedés, közösségi élmények mellett szinte mindenkiben maradt megbántottság Keglóval kapcsolatban, melyet az idő múlása már elhomályosít.

Végtelenül hálás vagyok, hogy akkor éltem Albertfalván, amikor ott volt Kegló, és részese lehettem annak a sok csodának, ami ebben a közösségben történt. Hálás vagyok, hogy ilyen gyerekkorom lehetett, még akkor is, ha így visszatekintve, pár dolgot másképp csinálnék. Az biztos, hogy a Kegló által összehívott közösség formált olyanná, amilyen lettem, akivé váltam.

Köszönöm Istenem!

Varga Edit

Isten küldötte

E ste 9 óra volt. Lassan-lassan lefekvéshez készülődött a család. Egyszer csak csöngetnek. Összenéztünk. Ki lehet ez ilyenkor? Habozva kinyitottam az ajtót: István atya állt ott. „Ebből éjszakázás lesz!” – hallottam az egész család ki-mondatlan gondolatait. Az is lett! Hajnali fél egyig beszélgettünk, a végén már félálomban.

Édesapám beteg lett. Kórházba került. István atya többször meglátogatta. Nagyon jól esett neki.

Reggel fél 9-es diákmisék Albertfalván. Jó lett volna a hátsó sorban meghúzódni, elbújni. Nem lehetett. István atya nemcsak az első sorokba hívott minden fiataalt, de ki is kellett állni, énekelni a mikrofon elé. Nem ismertem a dalokat, de a stencilezett, gépelt lapokról elolvasható volt a szöveg. Lassan megtanultam a szövegeket, a dallamot úgy, hogy hamarosan a misék után a villamosról az Andor utcánál leszállva vidáman, fél lábbal a föld felett járva még bennem zengett az ének: *„Ha vállalod azt, hogy tükröz leszel, vállalod szívvel-lélekkel, és szolgálod bátran a Nap sugarát, általad szebb lesz az egész világ!”* Ez volt az első hívás. Azt éreztem, hogy ezt be kell vállalom, szolgálnom kell az Atyát, aki olyan, mint a fényes Nap, és a Fiút, aki olyan, mint a napsugár! Életemben először világosan éreztem, mi a rám váró feladat. Albertfalván találtam meg az első közösségemet István atya vezetésével.

Gimnáziumi osztálytársammal szerelem szövődött közöttünk. Szép, szép, gondoltam magamban, de nekem fontos, hogy hívő ember legyen a párom! Hát ő nagyon nem volt az! Nem tudtam, mit tegyek ebben a helyzetben. Bemutattam István atyának. Azonnal szimpátiát éreztek egymás iránt. István atya kemény, kompromisszumot nem ismerő hite, kemény, szigorú életfelfogása azonnal megfogta leendő páromat, aki a történelmet ismerve és szeretve azonnal átlátta a hitéért a börtönt is vállaló pap nagyságát. Jó barátságba kerültek, párom első-áldozó lett, együtt jártunk hetente szentmisére, és a hittan csoportunkhoz is csatlakozott, bekerült a közösségbe. Később a romániai forradalom idején együtt vittek adományt a Székelyföldre, Gyimesbe, több közös segélyakciójuk is volt.

Jegyesként tőle tanultuk, hogy a család, a keresztény házasság az élet legfőbb alapja, érdemes rá tisztán készülni, tőle tanultuk, hogy az élet szent. Később István atya adott minket össze, férjemmel azóta is együtt szolgáljuk egyházunkat, a családokat. Négy közös gyermekünk lett, és büszkén mondhatjuk, gyermekeink is ezt folytatják, közösségépítők lettek.

István atya egész hátralévő életében figyelemmel kísérte az életünket, sokszor eljött hozzánk látogatóba, vagy mi látogattuk meg őt.

Biztos vagyok benne, és szerintem sokan így gondolják, hogy Istenünk embereket is küld azokhoz, akiket hív. A mi életünkben István atya volt az első „küldött”, akit az utunkba állított, aki először hozta el nekünk az örömhírt, hogy Isten van, és jó. István atya élete és munkája mutatta meg, hogy mindenképp az egyházban a helyünk.

Sohase felejttem el, egyszer azt mondta: *„Figyeljetek, azt, hogy Isten van, mi hisszük, nem tudjuk, de ha egyszer valahogy bebizonyosodna – aminek persze semmi esélye – hogy Isten nem létezik, akkor is csak így érdemes élni.”* A mai irányzatokat látva tudjuk, mennyire igaza volt.

Köszönjük Istennek, hogy István atyát az utunkba küldte, hogy ismerhettük őt. Köszönjük példamutató hitét, szilárd értékrendjét, amivel az egész életünk irányát meghatározta.

Nemesy Krisztina

Talpig ember volt

István atyára mindig jó szívvel gondolok, s ha rá emlékszem, a következők jutnak eszembe.

Először az albertfalvi Szent Mihály-templomban találkoztam vele: két kislányom járt hozzá hittamra. Elsőáldozásra készültek. Az elsőáldozás teendői és mikéntje miatt összehívott szülői értekezleten ismertem meg őt. Minden szülőtől megkérdezte, miért döntött gyermeke elsőáldozása mellett. Mikor rám került a sor, azt válaszoltam: mivel édesapám régóta nyúzott vele, azért döntöttem úgy, hogy legyen meg az elsőáldozás. Konkrétan kinevetett. Nehezményeztem a dolgot, mert az igazat mondtam. Később is többször találkoztunk, mivel én mentem a gyermekekért a plébániára. Többször is beszélgettünk, és egyre jobban kirajzolódott egy róla alkotott kép.

Összetartotta a gyerekeket, tartalommal töltötte meg a mindennapjaikat, életre nevelte őket. Olyan csoportot hozott létre, ami nem csak tudást kapott tőle (Bibliaismeretet). A csoport tagjai között elmélyítette az összetartozást, egymás segítségét, gondolok itt például a kinőtt ruhák továbbajándékozására. Minden nagylánynak volt egy örökbefogadott kislánya, akiről neki kellett gondoskodnia. Nyári tábort szervezett, ahol főzni, mosni tanította őket, és felkészítette a női hivatásra a gyerekeket. Természetesen a fiúkkal is ugyanúgy foglalkozott. Mindezt teljesen önzetlenül tette. Sőt, felhasználta a polgári foglalkozásáért kapott bérét ezekhez a táborokhoz.

Bár mogorvának, nyersnek tűnt, de belül arany szíve volt.

10-15 év múlva találkoztam vele újra, amikor már a Feneketlen-tavi Szent Imre-templomban dolgoztam, és ez volt az utolsó találkozásunk. Akkor dicséretként hangzott a szájából: *„Nem is gondoltam volna magáról, hogy megmarad Isten mellett.”*

Úgy gondolom: talpig ember volt.

Schmidtné Keveházi Tünde Erzsébet

Ki ő?

Ki ő, akit a képen látunk? A külső megjelenés a később megtapasztalt belsőt tükrözi: tiszta kék, őszinte szemek, arisztokratikus arc, rendezett, hátrafé-sült haj, mindig ingben és télen az elmaradhatatlan nagykabát. A diaképet az 1980-as években Alberti Árpád atya készítette a nagymarosi találkozón. Igen, ő az, a nagy regnumi atyák egyikéről írok.

Két gyermekem a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnáziumban érettségizett. Az iskolai ünnepségek után minden alkalommal felkerestük a legfelső emeleten ki-függesztett 1948. évi tablóképet, ahol egy régebb óta ciszter diákot, Keglevich Istvánt lehet felfedezni diáktársai között. Jellegzetes arcvonásait nem torzították el a későbbi vértanú évek sem. Honnan vette a hivatását és azt a tüzet Jézus sze-retetében, amit a kommunista terror sem tudott kioltani?

Egy szentről írok, akivel nagyon nehéz lett volna együtt élni, vagy kompro-misszumot kötni, s talán saját magával sem volt hajlandó megalkudni. Az őske-resztények életét élte a nagy szorongatások idején és még később is, szavaival élve a „*gengszterváltás*” után. Szellemi örökösöket hagyott csak hátra maga után, kik emlékezünk rá, de földi kincsek nem szerepelnek a hagyatéki leltárá-ban. Az érdi nyaraló fal méretű kazetta gyűjteményeire emlékszem, de hova let-tek a felvett prédikációk? Az elhanyagolt, szegény ruhákban járó szent, aki nem csak beszélt, vagy írogatott a nagyvilágban, hanem cselekedett, mozgásba hozva az ifjúságot. Ha kellett, térden állva megalázkodott a Regnum Marianum-temp-lom újjáépítése céljából, végigkalapozva Európát. Máskor fejükre olvasta az em-berek hibáit, protestált, „lázított”, elhallgatott igazságokat fedett fel. Tekintetéből ki lehetett olvasni véleményét, gúnyos mosolya metszően kritikus volt. Egyaránt ostromozta a klérust és a laikusokat, mert nem tettek meg mindent a hitükért! Prédikációiban mindig felkészült, főleg az ifjúsághoz szóló volt, bár gyakran fe-szegette a mise időkereteit. Ilyenkor Isten által elragadtatottá vált, minden mise-áldozata egyszeri és megismételhetetlen volt, mint maga Krisztus az áldozatban és a közösségi életünkben.

A regnumi paptársától, Árpád atyától (aki lelki atyám volt) idéznék: „*a keresz-tény ember nem a kellemes élményeket keresi, mert kellemes a lábvíz és mi*

pisztrángok kell, hogy legyünk, és a világi árral szemben kell, hogy ússzunk...”

Nos, Kegló ebben az értelemben nem a „kellemes” emberek közé tartozott, mert tüzet vitt és tüzet gyújtott a lelkekben. Szent Pálként vallotta: *„hirdesd az igét! Állj elő vele, akár alkalmas, akár alkalmatlan! Ints, kérj, buzdíts nagy türelemmel és hozzáértéssel!”* A tűz éget, és egyben tisztít is, voltak, akik kerülték, lelki ismeretükben igazat adva azért neki, volt, akit ő nem méltatott figyelemre, és volt, akikkel szóba állt. Kis történeteimben talán kitűnik, hogy a hiteles, igaz papot cselekedetei igazolták.

Egy rokonunkkal véletlenül a vallás témái felé vettük a beszélgetés irányát. Szerinte a katolikus egyházban különösen képmutató, bűnös emberek vannak és visszataszító számára, amit képviselnek. Véletlenül szóba került Kegló neve és akkor a kőkemény ateista arca megszelídült és azt mondta, hogy egy igaz papot ismert csak az élete folyamán. Bár lett volna több is a közelében, akkor talán más utat vett volna az élete. Nem kért pénzt semmiért, ablakmosásból tartotta fenn magát, szent ferenci szegénységben élt és prédikált.

Sajnos még pár évtized távlatából sem merek neveket említeni, de egyszer jó hangulatában kaptam el egy régi békepapot és kértem, hogy valami vicceset mondjon el Keglóról, akit az ÁEH rendszeresen riportra hívott a szabadulását követően. Az „előzékeny és udvarias” tiszt helytel kínaíta és kérte, hogy kopottas kabátját akassza fel a fogasra. Erre Kegló közölte, hogy inkább magánál tartja, mert úgy érzi, hogy a kabát itt nincs biztonságban.

Kegló a darázsfalvi pápalátogatásra ingyen vitte ki a kispénzü fiatalságot, amin én is részt vehettem. Említhetném még a mecseknádasdi túrákat, amikor síron kellett aludnunk egyszer a temetőben. A lányoknak meghagyta, hogy bármit főzhetnek a táborban a krumplileves kivételével, mivel ez a börtönkosztra emlékeztette. A *Szent Erzsébet legendát* és a *Quo vadist* a bazilikai és az albertfalvai ifjúság együttesen adta elő. Árpád atya gerinctörése és betegsége miatt Kegló a bazilikában a hittanórákat átvette 1986-ban és minden közösségi taggal tartotta később is a kapcsolatot. Több papi hivatást is köszönhetünk neki.

Szüleimmal a szentestét ültük 1990-ben, mikor este 10 óra körül felcsengetett Kegló. Nagyon zavarban voltunk és étellel-itallal kínáltuk, de csak imádkozott, énekelt velünk, majd elment a késő éjszakába... Megjelenése kiszámíthatatlan volt. Attila barátom visszaemlékezése is hasonló, mikor István-nap alkalmából felment hozzájuk nénapozni, hiszen édesapja és testvére is István volt. Számontartotta az embereket, és időt szánt rájuk, ami a mostani paphiányos időnkben elképzelhetetlen. Fontosnak tartotta a tánciskolákat, amin pl. a 18 év

feletti lányok, fiúk ismerkedhettek. Sok mindent modernebbül képzelt el, mint a többi atya, és lehetett vele feleselni, véleményt nyilvánítani, amit én neveltetésemtől fogva udvariatlannak tartottam. Rengeteg közösséget ismert és sok helyen alkalmilag „megtúrték”, de a folyamatos megfigyelések miatt odébb kellett, hogy álljon. Ugyanakkor mindig is albertfalvi maradt és a szívét itt kellett volna eltemetni a templomkertben. Sokan szívünkben hordozzuk emlékét!

Kérdéssel zárnám az írást. Mit üzen számomra a példája? Ne legyünk megalkuvók kereszténységünkben! Vajon most is megalkuvók vagyunk?

Szabó András

Soha többé nem „öltözött így ki”

1 7 évesen, 1973-ban kezdtem járni az albertfalvi keddi ifjúsági hittanra. Ezt a csoportot István atya vezette, de úgy emlékszem, hogy nem minden alkalmat ő tartott. Akkor nekem fogalmam sem volt arról, hogy milyen közel volt időben a börtönből való szabadulásának időpontja.

Elég gyorsan Ágnes és Gábor testvérem is csatlakozott a *bandához*, ahogy mi otthon hívtuk ezt a hittancsoportot. Ágnes a gitáros kórusban volt aktív, Gábor kirándulásokat szervezett. Merthogy a hittan hamarosan közösséggé nőtte ki magát. Együtt buliztunk, szilvesztereztünk, kirándultunk, színdarabokat tartottunk. Osztálytársaim nagyon irigykedtek ezért a társaságért. Normálisan párok kapcsolatok alakultak, amelyek közül néhányból házasság is lett.

István atya az egyik legnagyobb jót azzal tette velünk, hogy Albertfalvára hívott mellőzött, de szuper papokat. Valamint minket is küldött hasonló, vidékre eldugott emberekhez. Ezekre a helyekre hosszú hétvégére mentünk, pl. Nagybörzsönybe, Pilisszentlélekre. Ezeket az utakat többnyire Labundy Gábor szervezte meg. Nagyfokú konspirációval igyekeztünk menni.

István atya nagyon megosztó személyiség volt. Próbálok ezt emlékeimmel alátámasztani. Szeretett a családokhoz is eljáráni. Ez nálunk nem váltott ki nagy sikert. Ő nem fogadott el sehol semmi ételt, viszont akkor addig vártunk a közös ebéddel, vacsorával, míg ő el nem ment. Kínos volt, különösen, ahova karácsony este állított be.

A másik, amire alapozom a megosztó személyiségét, hogy a misén hangosan rászólt egy fiatalemberre, aki hátul állt meg, hogy menjen előre. Ez a gyerek nem ment többet templomba.

Abban az időben Érden lakott, a családja által neki adott víkendházban. Magam, a társaságunkkal egyszer voltam ott. Nála volt először templomon kívüli miseélményem.

Egyszer viszont a mi templomunkban, zárt ajtók mögött, késő este tartott nekünk nagyszombati szertartást. Az olyan fantasztikus volt, hogy az összes többi nagyszombat ettől nyert több értelmet!

Emlékszem, hogy volt májgyulladás, talán még a börtönének örökségeként. Kórházba került, és mi látogattuk. Mikor meggyógyult és visszatért köreinkbe is, mindenkit, aki benn volt nála, megajándékozott egy számára kedves dologgal. Ezen nagyon meglepődtünk.

Más személyes élményem a sok közül, hogy Kegló mindig nagyon egyszerűen öltözött: pulóver, nadrág, ami majdnem leesett róla. Viszont egyszer ing és szép pulóver volt rajta, gallér kihajtva. Megdicsértem, hogy máskor is így kéne járnia. A női bókot nehezen fogadta, soha többé nem „öltözött így ki”.

Nagyon jó volt elgondolkodni István atyán és az 50 évvel ezelőtti eseményeken. Biztos, hogy sokkal gazdagabb lett az életem ezektől.

Batóné Kiss Márti

Kegló egy életre elintézte

Keglevich atya. Ő annyit tett az itt élő, frissen ideköltözött emberekért, hogy nem lehet őt elfelejteni. Számomra nagyon sokat adott, és élénken él bennem. Nem volt problémamentes a jelenléte, sajnos vannak, akik egész életükre kiható sebet kaptak tőle, de biztos vagyok benne, hogy sokkal többen vagyunk, akik szeretettel őrizzük emlékét.

Megpróbálok lejegyezni néhány dolgot, tisztelegve az emléke előtt.

1. Időnként részt vettem a templom takarításában. Ő mindig végig velünk volt. Egyszer odajött hozzám, amikor éppen a követ mostam fel. *„Maga nem tudja használni a lustafát. Adja ide, megmutatom, hogyan húzza, hogy ne legyen csíkos a kő.”* És tényleg kivette a kezemből, húzott pár sort vele. A lustafa = Keglevich atya számomra.
2. Egyszer késő este jött fel váratlanul. Én már aludtam. Alig tudtam magamhoz térni. Azt mondta: *„Most indulok haza, de nagyon nyugtalan vagyok maguk miatt. Látnom kellett, hogy jól vannak.”* Ivott egy pohár vizet és elment.
3. Szinte kötelező volt mise után a templom előtt beszélgetni. Késő ős lehetett és rettenetesen fáztam. Rám nézett: *„Télikabát?”* Hallgattam. *„Holnap elmegegyek magáért és elviszem kabátot venni.”* Nem fogadtam el, hála Istennek, annyira nem voltunk szegények. Kértem, annak vegyen kabátot, aki jobban rászorul, mint én.

Vannak még apróbb emlékeim, de azt hiszem, ezek a legkedvesebbek.

Igen, sajnos vannak emberekben sebek. Elmesélek egyet, de a szereplőit szerintem ön is ismeri, ezért igyekszem úgy írni, hogy ne lehessen feltétlenül rájuk ismerni.

Nagyon sok, 25-30 év után találkoztam egy kedves ismerős hölgygel, akivel, illetve a családjával több ok miatt is, több éven át elég szoros barátságban voltunk. Kegló gyakran felment hozzájuk, és ha mi is ott voltunk, együtt vacsoráztunk valami roppant egyszerű dolgot. Szendvics, vajás kenyér, stb. A hölgy persze még kislány volt akkor. Nos, amikor találkoztunk, megkérdeztem: *„Hogy állsz a templommal?”* Válasz: *„Azt a kedves Kegló egy életre elintézte.”*

Többet nem tudtam kisedni belőle.

Velem is elég sajátságosan indult István atyának a barátkozás. Amikor megtudta, hogy tanár vagyok, azt mondta: *„Aki ebben az érában tanár, az nem lehet tisztességes ember. Az áruló.”* Kicsit később hosszabban beszélgettem vele és ki-egyenestettük ezt az ítéletet. De lehet, hogy más nem tudta rendezni a hasonló megnyilvánulásait. Lehet...

Megszerettem

Lehet, hogy szubjektív írásom tiszteletlenséget sugároz majd, de próbálok hiteles lenni. Szóval Kegló.

Én a Baross Gábor-telepi Jézus Szíve-templomba jártam, ahol Arató Miklós atya egy kis közösséget szervezett hajdani ministránsaiból, hittanosaiból. Abban az időben, a hetvenes évek közepén, még aránylag kevés ilyen kis templomi közösség volt, mert a pártállam nem nézte jó szemmel az ilyen szerveződések. Ezért, hogy úgy mondjam, szomszédoltunk: hogy barátkozzunk, eljártunk egymás templomaiba, bibliaóráira, a szentmisékre. Ezek gitáros misék voltak fiatalos lendülettel. Innen volt a kapcsolat az albertfalvai közösséggel is, amit egy nagyon sovány, csontos, beesett arcú, nagy nyitott szemű atya istápol.

Még a nevét sem tudtam megjegyezni, csak annyit, hogy ő a Kegló, és azt is tudtam róla, hogy börtönös atya volt. Amire emlékszem, talán azt mondták, hogy munkás pap, de nagyon lendületes és szervező ember volt. Nekem nagyon erőszakosnak, nyomulósnak tűnt, és nem voltam vele megbékülve, mondhatni nem nagyon szerettem. Nekem túl lelkes volt, elszánt, rámenős, lényegre törő, akinek az élete középpontjában Isten volt.

Ha jól emlékszem, a *Mária, jó anyánk* kezdetű ifjúsági dal volt neki nagyon kedves. Úgy emlékszem, a szomszédos atyák nem igen fogadták be, talán félték tőle, mert börtönből szabadult. Sehol nem nézték jó szemmel a szervezkedését, a fiatalokkal való viszonyát, és ahogy már írtam, a lendületét. Miklós atya valahogy mégis ajtót nyitott neki.

Később talán már bennem is oldódott a görcs, a tőle való tartózkodás. Ő elég jól kiismert engem, szemtelenkedéseimet, a beszélásaimat, az akkor még örök ellenzékiiségemet is tudta tolerálni. Egyszer egy, az Úr felé belelkesült állapotomban felmerült bennem a kérdés, hogy nem a papi hivatást kellene-e választanom. Amikor erről vele is beszéltem, azt mondta, ismerve engem és valószínűleg a falamat, ellenállásomat felé, szóval azt mondta, hogy: „*te, Czimbal, ha elmész papnak, csak azért mert én azt mondom, hogy ne menjél el papnak, akkor ki foglak onnan rugdosni*”, vagy talán azt is mondta, hogy „*seggbe foglak rugdosni*”.

Ahogy ezt írom, a tekintete most is itt lebeg előttem. Utána a kapcsolatunk lényegesen megváltozott. Kezdttem megszeretni. Amikor tudatosodott bennem, hogy István atya mit szenvedett, mi börtönt járt meg az Úr Jézusért, egyházunkért, a hívekért, akkor még a tisztelet is előkerült bennem.

Bár akkor már nagyon ritkán találkoztunk, de többször spontán összefutottunk a városban. Számomra István atya megváltozott, de az is tény, hogy nagyon elcsendesedett, nagyon figyelmes volt a beszélgetéseinkben. Inkább azt tapasztaltam, hogy meghallgató és rám figyelő lett. Ez élmény volt számomra, még a feleségemnek is elújságoltam az atyával való találkozásokat, az elcsendesedő, figyelő, számomra már nem a „külsőségeknek”, hanem a befelé élés jeleit adó atyával való találkozásokat. Megszerettem Keglót. István atyát.

Czimbál Gyula

Köszönöm neked ezt is, Kegló atya!

1 975 nyarán költöztünk Albertfalvára a József Attila-lakótelepről. Az előnyös lakáscsere ellenére sajnáltuk otthagyni a külső-ferencvárosi Szent Kereszt-ről nevezett öreg plébániát, ahol abban az időben nagyszerű atyák nevelték szépre, jóra a külvárosi gyerekeket. (A bukott rendszer anno szocialista városnak gondolta kialakítani a lakótelepet – nem sok sikerrel.) Csak egy nevet említtek a régiek közül: Bölcsvölgyi atyáét, akinél ez idáig senki jobbat nem ismertünk a gyermeknevelés terén.

A családi házas Albertfalva kényszerű társat kapott a panelházak képében, a sok idegen és igen vegyes lakóival együtt, akik hosszú időn át elkülönültek az „öslakóktól”. Örömmel jártunk viszont a közeli Szent Mihály-templomba, bár az egyházközségi határok szerint mi az ún. „Harangláb”-hoz, azaz a Fehérvári úti Szent Adalberthez tartoztunk. Rövid idő alatt megszerettük a Szent Mihály-templom diák, ill. gyermekiséit, amelyeket egy vékony, aszkéta kinézetű atya mutatott be, aki a szentmise végén jobbról, balról kézen fogva a résztvevő gyerekeket vonult velük a templomajtóig, s csak ott bocsátotta el őket... Színezte a képet és emelte a jó hangulatot a családi légkör. Senkit nem zavart a gyereksírás vagy az a tény, hogy a szertartás alatt kisebb-nagyobb gyerkőcök járkáltak az oltár lépcsőin, vagy hangosan kiáltoztak. Újdonság volt akkoriban a gitáros mise, amit a helybéli ifjúság szolgáltatott, megszólaltatva az ún. Jenő-féle dalokat és az akkor terjedő taizé-i dallamokat. Maga az atya is sokszor és kedvvel énekelt és gitározott ilyenkor. Ő volt „Kegló”, rendes nevén Keglevich István atya, akit a fiatalok egymás között hívtak Keglónak. Ő maga személy szerint soha nem mesélt senkinek arról, hogy regnumos atyaként, éppen a fiatalokkal való foglalkozása miatt megjárta a rendszer börtöneit, sokévi fogságot szenvedvén. Az albertfalvi plébános, Ormay Gusztó atya fizetés nélküli kisegítőként alkalmazta és ő boldogan szolgált.

Az aszkéta kinézet nem túlzás. Amikor későbbiekben közelebbről megismerhettem Kegló atyát, tapasztalhattam, neki teljesen mindegy volt, hogy mit evett, hogy mit iszik, miként öltözködik. Balatonon például, amikor a fürdőnadrágjának gumija tönkrement, egyszerűen egy madzaggal erősítette magára, télen

mezítlábra bakancsot húzott, abban járt-kelt a városban. Kopott táskája mélyén a vacsorája lapult: egy kenyér sercli, kicsi doboz májkrém és egy citrom! (Mivel fizetés nélküli kisegítő volt, így az Állami Egyházügyi Hivatal nem tudott belekötni sem Guszti atyába, sem Keglevich atyába.)

Nem csak a gyerekekkel, de azok szüleivel is foglalkozott: sorra látogatta a családokat, előfordult, hogy karácsonykor, húsvétkor pár perces villámlátogatásra is felkereste a híveket. A hétköznapiakon arra is volt gondja, hogy munkája után beszélgesse azokkal, akiket csak látásból ismert a templomból. Ha csak tehetett, összeharátkoztatta a családokat. Nekünk is számos jó barátunk lett, hála neki. Felnőtt gyermekeink máig emlegetik a Kegló szervezte és vezette nyári táborozásokat és a vadasparki éjszakai kirándulásokat.

Keglevich atya, bár puritán egyszerűségben és aszkéta módon élt, a balatoni nyári vitorlázásról nem mondott le. Nem volt saját hajója, ezért egy kis „kalóz” vitorlást bérelt a déli parton, amelynek segítségével meglátogatta azokat a családokat, akik éppen a Balaton mellett nyaraltak. Még a vízi rendészettel is meggyűlt a baja, mert szabálytalanul áthajózott az északi oldalra az egyik családhoz. A vitorlázás kedvelése csak látszólagos ellentmondás volt ablaktisztító munkás mivoltával és pénztelenségével, de ezeket a napokat sem hagyta kihasználatlanul.

Burger János Pál

A papi szemináriumba készülõ fiatal fiúkat ilyen rendhagyó és „illegális” módon készítette fel a jövőjükre balatoni „nyaralása” közben. (Nála nem volt három hónap nyári, hitéleti szünet!)

Ministránsaitól, hittanosaitól elvárta, hogy életrevaló és nem valami kényeskedő, nyámnyila alakok legyenek.

Kegló atyával való ismeretségem egyik kiemelkedő mozzanata volt egy nagyheti összejeövetelünk, 1985-ben, amelyet érdi otthonában, egy téliesített családi nyaralóban tartottunk. Jobbára gyerekekkel próbáltuk felidézni, átélni húsvét misztériumát. Az egyik anyuka nyers bárányhúst küldött a kis csoportnak, amelyet fóliában sikerült megsütni Kegló atya kályháján. A zsidó szokás szerint keserű salátát kellett volna fogyasztanunk a hús mellé, de nekünk be kellett érniünk a nyaraló kertjében frissiben szedett füvekkel. Magát a keresztutat éjjel jártuk valahol Érd, Diósd és Rózsavölgy között a meglehetősen kihalt országúton. A keresztet felváltva vittük, és a stációknál az elmélkedést ima követte... Egy URH-s

rendőrautó volt hívatlan vendégünk, de a derék rendőrök látván a gyerekcsapatot és a velünk lévő keresztet, még csak nem is igazoltattak, hanem szó nélkül továbbhajtottak. Így reggelre bántatlanul értük el Kamaraerdőt.

Idős ember vagyok, de ilyen átélt, „testközeli” passióban nem volt részem. Ekkor tapasztaltam meg, hogy milyen óriási különbség nézni, hallani, olvasni vagy ebben részt venni.

Köszönöm neked ezt is, Kegló atya!

Burger János
Budapest, 2007.

Két emlék

Két emléket szeretnék megosztani István atyáról. Az első egy kedves emlék. Kb. hét-nyolc éves lehettem, amikor István atya engem választott, hogy játsszak az általa írt Szt. Margitról szóló misztériumjátékban. Én voltam a kis Margit. Emlékszem, a templomban az oltár előtt ültünk, és személyesen gyakorolt velem. Egy idő után megjelent anyukám és István atya büszkén mondta anyukámnak, hogy hallgassa meg, milyen ügyesen játszom.

A második egy kicsit vicces történet. Szombat délelőttönként volt egy összejövetelünk. Pontosan nem emlékszem, milyen néven futott, de tartott István atya hitoktatást és játék is volt. Először bent voltunk a sekrestyében, utána kimentünk a kertbe játszani, de előtte még bementünk a templomba az egyik mellékoltárhoz és ott letérdelve saját szavainkkal imádkoztunk. Akkor kicsit erőltetettnek éreztük, és nem mindig örültünk neki. István atya mondta, hogy nem kötelező, aki nem szeretne imádkozni, az kimehet előre a kertbe. Persze nem mertünk kimenni. Egyszer mégis a Barta Ákos ezután a kijelentés után ki is ment a kertbe. Mi bementünk a templomba, már ott térdeltünk az oltár körül, amikor István atya megjelent Ákossal, akit visszahozott a kertből. Szóval gyerekként furcsa volt ez a szituáció, de most már felnőttként tudom, hogy megalapozta, hogy természetes legyen az, hogy saját szavaimmal bármikor meg tudjam szólítani Istent.

Kunz Györgyi

„Keglovicsnak” mondta magát

Családunkkal 1975 nyarán költöztünk Albertfalvára, az új lakótelepre. Én akkor szeptemberben kezdtem tanulmányaimat a Patrónában. A költözéssel és az új iskolakezdéssel gyakorlatilag teljesen elszakadtam megszokott környezetemtől, barátaimtól.

A vasárnapi fél 9-es szentmisére jártunk, ahol már az első alkalommal megszólította szüleimet István atya. Több család is ott beszélgetett a templom előtt, amikor percekben belül megtörtént a bemutatás/bemutatkozás. Majd elhangzott az *„Ismerkedjetek össze!”* felszólítás.

Aztán szeptemberben már a plébániai hittanóra invitált minket István atya. Édesapám kísért el az első keddi hittanra. Mi addig is jártunk plébániai hittanra a Szent Kereszt Plébánián – akkor még nem volt iskolai hitoktatás.

Én akkor találkoztam István atyával először „civilben”. Számomra szokatlan módon semmi „papos” nem volt rajta. Akkoriban az atyák reverendában, vagy papi civilben – papi gallérral – jártak. Szikár, szúrós tekintetű, kemény arcvonású embernek láttam. Kezén látszott, hogy kemény munkához szokott. Nagyon egyszerűen öltözött. Mondhatni, nem nagyon adott a külsőségekre.

Bemutatkozáskor következetesen „Keglovicsnak” mondta magát István atya. Apám tájékozott emberként rákérdezett: nem Keglevich István? A nemesi család sarja? Kitérő választ kapott. István atya nem vette szívesen, ha nemesi származását említették.

Bátyám szinte azonnal megtalálta helyét az igen jól működő ifjúsági hittancsoportban. Én az első évben nem csatlakoztam, mert a vasárnapi mise kötelező volt a Patrónában, hittanóra volt az órarendünkben. Barátkozni pedig elég volt nekem a gimnáziumban.

István atya többször is ellátogatott hozzánk. Bejelentkezés nélkül, a legváratlannabb percekben állított be, *„öt percre”*. Az ajtóban megállt, nem jött be. A lakótelepi folyosói beszélgetések nem voltak a szüleim kedvére valók. De ő ebben hajthatatlan volt. Persze az 5 perc minimum fél óra lett.

Egy kivételre emlékszem, amikor karácsonykor István atya végigjárta a családó-

kat. Egész egyszerűen „ellenőrizte” van-e betlehem a karácsonyfák alatt. Mi jól „vizsgáztunk”: természetes, patinás betlehemet állítottunk mindig. Édesanyám gyermekkorában kapta, átvészelte a háborút, költözéseket. Nagy becsben tartottuk.

Nyáron a Balatonnál nyaraltunk, amikor egyszer beállított hozzánk István atya. Egy vitorlást bérelt (a '70-es években). Összeszedte a Balatonnál nyaraló hittanosokat és elvitt minket vitorlázni. Akkor ültem először vitorláson. Különleges élmény volt. Csodálattal néztem, milyen szakértelemmel irányította a gyerekekkel teli hajót. Ott is kiosztotta a feladatokat a nagyobbaknak. Mai szülők nem biztos, hogy engedték volna az ilyen kiruccanást.

Több korosztálynak szervezett közösséget István atya. Ezeknek a közösségeknek megtartó erejük volt. A barátságok a mai napig kitartanak. A közösség tagjai között több házasság is kötöttetett. Igyekezett a „nagyobbakat” – minket – bevonni a „kicsik” foglalkoztatásába. Amikor előadásokra készültünk, a „nagyok” kérdezték ki a „kicsiket”. A óvodás hittan foglalkozásokra, amit akkor Riszterer Panni néni tartott az apróságoknak a plébánia ebédlőjében, szintén meghívta a nagylányokat.

Nagy terve voltak: „*ütőképes, életrevaló fiúcsapatot*” akart kinevelni. Elképzeléseit nem mindig sikerült megvalósítani. Ha valami nem úgy ment, ahogy szeretne volna, türelmetlenül igazította el a környezetét. Akár az oltártól is képes volt leszólni, hogy legyenek szívesek előre fáradni azok a gyerekek, fiatalok, akik hátul álldogálnak az üvegajtónál. Addig nem folytatta a szentmisét, amíg előre nem jöttek. A gitárosoknak is leszólt, ha éppen valami mást szeretett volna hallani tőlük. Kemény kritikákat fogalmazott meg, amit mindenki a maga vérmérséklete szerint viselt el. Kétségtelenül jó szándék vezérelte, de a módszerei nem arattak osztatlan sikert.

Hittanórák után az oltár körül imádkoztunk hangosan, saját szavainkkal. Nála tanultuk meg, milyen az, amikor imában hordozzuk egymást. A hittanosokkal a Szentírás megismertetése, a közös ima, a gitáros misék szervezése és a különböző plébániák fiataljainak összeismertetése sarkalatos volt.

Azóta is tapasztalom a közösségben, családban mondott ima erejét. Ezért hálás vagyok neki!

Dicsőség az Úrnak!

Fejes Ági

Nem engedett a 48-ból

Fiatalkoromban még élt Keglevich István atyának az a beceneve is – amit nem nagyon szeretett hallani, ha jól emlékszem –, hogy „(a) Vezér”. Az volt, még ha nem is akart az lenni, vagy nem kimondottan erre törekedett. Meghatározó, karakteres (az ő szavával így is mondhatnám: *karakán*) személyiség volt, aki „nem engedett a 48-ból”, sőt, a későbbiekből sem...

Kisiskolás koromban ismertem meg őt, bár arra már nem emlékszem, hogy 1. vagy 2. osztályban kezdtem-e hittanra járni. Ez utóbbi tanévben, 1979. júniusában lettem elsőáldozó, jó néhány, Albertfalván vagy másutt ma is aktív társammal együtt. A hittanórákat részben István atya, részben Guszti atya tartotta. Ormai Gusztáv, egykori plébános atya el nem évülő érdeme az volt, hogy engedte a „B listás” – egyházmegyén kívüli, politikai okokból börtönviselt – István atyát misézni, sőt aktívan működni és valódi családgyeházat szervezni, kiépíteni Albertfalván; ráadásul ki is állt mellette a szavaival, amikor kellett. Hozzátenném, hogy egyúttal mérsékelte is, vagy józanságra intette őt, amikor ezt szükségesnek látta. (Határozottan emlékszem a hittanórákon Guszti atya ilyen jellegű higgadt, de határozott megnyilvánulásaira, különösen akkor, amikor Kegló már legalább 2 órája tartotta a foglalkozást kisiskolás korunkban.)

Visszatérve Keglevich atyához, kisebb korunkban időnként féltünk tőle. Számomra legalábbis olykor ijesztőek voltak a harsány, erőteljes (nem ritkán hirtelen) megnyilvánulásai, például amikor élesen rászólt, rákiáltott a hittanon fecsegőkre vagy bohóckodókra. Míg Guszti atya ezzel szemben inkább megfeddte a notórius „ügyeletes” bohócot: „*Te, te liptai turó...! Hagyd már abba!*” – Ez a „*liptai turó*” (így, rövid u-val) volt a kedvenc szólása, de csak egy valaki érdekelte ki ezt a „címet”. (Nem írom ide a nevet, de jó néhány régi hittanos társam biztosan emlékezni fog rá.)

Ahol István atya megjelent, ott – nem utolsó sorban a provokatív őszintesége miatt – sokak számára jelentett kényelmetlenséget. Én is gyakran éreztem, hogy jelenléte, szavai, sőt, határozott elvárásai (például: a lányok adjanak magukra és persze szoknyát viseljenek, ne nadrágot, fiú módra!) feszegették a határokat, mai kifejezéssel élve: kimozdítottak a komfortzónámból. Ez a „határfeszegetés”

azonban mindig az érintettek javát volt hivatott szolgálni (még ha ők/mi nem mindig így élték/éltük is ezt meg...).

Közelebbről akkor kezdtem megismerni, amikor 6. osztályos koromban (valamikor 1983-ban, kora nyáron) elvitt minket, 11-13 éves kiskamasz lányokat az érdligeti családi „birtokra” (a nyaralóba, ahol lakott) és a telken sátoroztunk, így aludtunk nála egy pár éjszakán át. Nappal hol zsolozsmáztunk vagy misén vetünk részt; hol „fejtágítást” – az ő kifejezésével élve: Kiskamasz Konferenciát – tartott nekünk a nőiességről, a párkapcsolatról, az anyai hivatásra készülődésről; hol pedig elvitt minket kirándulni.

A sátorban töltött egyik éjszakán hatalmas eső esett (akkoriban még volt „Medárd”, nem csak a naptárban) és persze alul-felül egyaránt beáztak a régifajta vászonsátraink. István atya azonban nem engedte, hogy bekéredzkedjünk a következő éjszakákra a házba, hanem bírnunk kellett a kinti körülményeket. (Többször már nem volt eső.)

A később nála töltött egész napos lelkigyakorlatok során (amit külön tartott a lányoknak és külön a fiúknak – bár őket inkább Bodajkra vitte táborozni) sokszor hatalmas élményt jelentett számomra a kis házi oltáránál mondott szentmiséken való részvétel, zsolozsmával felvezetve és rengeteg csönddel, egyéni fohással megfűszerezve. Különösen a délutáni-esti miséket szerettem a házikó nyugati fekvésű kisházában, ahová aranyló vagy narancsos sugarával süített be a lenyugodni készülő nap, valósággal bearanyozva a mi napunkat is!

Felejthetetlen élményt jelentettek még az albertfalvi gitáros családós szentmisék, a fél 9-es szentmisén való éneklések a gitáros kórossal, valamint az a sok-sok karácsonyi és húsvéti passió, színdarab, amiben én is szerepelhettem, első-sorban neki köszönhetően – magamtól nem nagyon jelentkeztem volna.

Talán a 14 éves Árpád-házi Szent Erzsébet szerepének eljátszása indított el egy aktívabb közösségi úton (ugyanannyi idősen); de már arra is emlékszem, hogy 2 évvel korábban mennyire meglepődtem, amikor engem választott ki Máriának (a Józsefet játszó, szintén csendes szavú Nagy Ákos mellé). Kint ültem a kis Jézussal – egy játék babával – a karomon, „Szent József” társaságában az albertfalvi szentélyben, a mai főoltár előtt – és nemigen tudtam, mit kezdjek magammal, a babával, a hangommal... Azóta sok mindent megtanulhattam, sok minden jót megélhettem, a nagycsaládós létet is beleértve – hála neki.

Keglevich atya annyi mindent szervezett, majd annyi jó helyre, jó emberhez elvitt minket. (Ezt már inkább az 1985-től kezdődött időszakban éltem meg.) Hol

misékre, pl. a Karolina úti kápolnába, hogy együtt énekeljünk az akkor még Veres Misi vezette gitáros fiatalokkal, hol az aktuális évi betlehemeset vagy passiójátékot előadni egyik-másik templomban (Városmajor, Országúti ferencesek, Zugliget – Kozma Imre atya plébánossága alatt), hogy megtanulhattunk sokféle emberrel szót érteni, együttműködni, együtt imádkozni. Sőt, legalább egy színdarab erejéig egy közösséget alkotni. István atya aktivitása és energiája mérhetetlenül nagy volt, ezek forrása pedig az Istennel való mély, személyes kapcsolata volt. Meg kell még említeni egyfajta „csakazértis” mentalitását, a végsőig való kiállását az általa értékesnek és egyedül értelmesnek tartott katolikus hit és keresztény életesmény mellett.

Időnként makacsul, szinte vakon ragaszkodott az általa normálisnak elfogadott dolgokhoz. Valamikor a 80-as évek második felében történt, hogy egy este Angyalföldről, egy kedves volt albertfalvi családtól tartottunk haza Budára, kisebb és nagyobb kamaszlányok, István atyával együtt. Az aluljáróban, ahol át kellett mennünk, pár részeg ember ment el mellettünk, akik közül az egyik éktelenül káromkodott. István atya ezt nem hagyhatta szó nélkül: fennhangon „helyretette” az illetőt. Azaz, csak tette volna, a férfi azonban agresszívvá vált a helyreutasító szavak (és az alkohol) hatására, hamar kifejezve a nemtetszését – nem éppen finom szavakkal. Vagyis tovább cifrázta a káromkodást, szitkozódást, mire István atya is „bepöccent”. Pillanatok alatt hangos vita kerekedett közöttük, amit hamar tettelegesség is követett: a részeg férfi beleütött atyánk orrába, mire annak elkezdett folyni az orra vére. Ekkor eléggé megrémültem, de ezzel együtt „vész üzemmódba kapcsoltam”: éreztem, hogy most már közbe kell avatkoznom, hogy ne fajuljon tovább egyoldalú verekedéssé – merthogy Kegló odatar-totta a másik arcát is a magán kívül lévő részeg embernek! Akkor – először és utoljára – rákiáltottam István atyára, hogy hagyja abba ezt az egészet, amivel csak tovább hergeli a beszámíthatatlan férfit, és elranciaáltam őt a helyszínről, gyorsan követve társainkat. Ez kimotozódhatta az „igazság bajnokaként” való megnyilvánulásából, mert nemsokára, csodálkozással vegyes mosollyal kérdezte tőlem: hát ilyet is tudok? Nem voltam büszke a szerepre, amit egy percre vállaltam kellett, de megkönnyebbültem, hogy legalább nem törték be az orrát (amit a börtönben bizonyára többször is átélt – a makacsságának is betudhatóan...). Ilyen is volt, ez is ő volt.

Ő volt ugyanakkor az a személy is az életemben (és biztos vagyok benne, hogy még sok gyerek és felnőtt életében), aki – ha kritikát is mondott, utána – mindig biztatott, bátorított a hitem, értékrendem vállalására. Összességében, szavaival

élve „*karakánságra*”, határozottságra és „*életrevalóságra*” tanított. Olyan példákat mutatott meg nekünk (néhai Palojtayné Márta és más, ma is élő, sokgyermekes családanyák személyében), akiktől egy életre szólóan tanulhattunk áldozatkészséget, anyai lelkiületet, odaadást, szeretetet, gyermeknevelést.

Mi több, István atya a munkáspapi életmódjával, nyílt és bátor kiállásával, a közösség érdekében önzetlenül ellátott hivatásával maga is példaként élt előttünk, minden emberi nagyságával és gyengeségével együtt.

Nyugodjék békében – és imádkozzon értünk az Istennél, hogy mindannyian, akik őt ismertük, tiszteltük és szerettük, vele együtt örvezzhessünk majd az Úr színe előtt az öröklétben! Vagy inkább az „örömlétben”?

Úgy legyen! Ámen.

Gőz Bea

Nagyon megtisztelve érzem magam

Nagy hála van a szívemben az Atya, a Fiú és a Szentlélek iránt, hogy ismerhettem, sőt, több mint 10 évig, ha pontos akarok lenni, akkor csaknem 20 évig, a lányunkkal együtt a Kegló által összegyűjtött és összetartott közösséghez tartozhattam. Nagyon sokat köszönhetek neki én is és lányunk is, aki 10-12 éves korától kb. 18-20 éves koráig, (sőt azon túl is) önála nőtt fel, lelki értelemben is természetesen. Én nagyon értékeltem István atyánál a „kenetmentes” emberi hangot! Nem volt erőltetetten papos, „csak” emberi volt.

Kegló az anyaságra nevelte a lányokat, ennek is köszönhető, hogy az „ő lányai” közül többen vállaltak két, vagy több gyermeket. Vonzóak voltak a hittanórái, és remekül tudta összehozni a közösséget, amely befogadó volt. Kegló különleges tehetségének köszönhető, hogy minden évben volt két (!) színdarab, amit a hittanosok adtak elő. Kegló írta a forgatókönyvet, és a betanítást, a rendezést is ő végezte. Apukákat is bevont ebbe a feladatba, akik szívesen segítettek. A színdarabok Jézusról, Máriáról, vagy szentek életéről szóltak, és a hittanosok nagy örömmel adták elő.

Nagy pozitívum volt, hogy a családokkal is épített ki kapcsolatot, személyesen látogatta őket, még úgy is, hogy a nappali fizikai munkája (az ablaktisztítás) miatt csak este ért rá erre. Hozzánk is többször jött a vacsora utáni fürdetési időben, amik miatt a férjem erőteljesen tiltakozott. Itt megjegyzem, hogy a férjem református volt, konfirmált is, de otthon nem kapott vallási nevelést. De ő is nagyra becsülte Keglót, bár csak sokkal később, 2010-ben, a sztrókja után tért meg.

Még egy fontos dolog jutott eszembe: a közösség építéséhez és erősítéséhez tartozott, hogy közösen ünnepeltük a névnapokat, egyszerű kis vendégséggel, az éppen érintett családok otthonában.

Nagyon jó nyári táborokat szervezett külön a fiúknak, és külön a lányoknak kis csoportban, ők főztek és ellátták magukat.

Fontosnak tartom, hogy a Sillye Jenő-féle gitáros zenélésről és éneklésről is írjak, mert ezeknek a daloknak a szövegei az én véleményem szerint nagyon jók.

A nagyon jó hangulatú vasárnapi fél 9-es családi miséken a hittanosok gitároztak, és mindannyian énekeltünk. Amikor a „békéhez” értünk, egymást kézen fogva körbeálltunk a templomban, a szülők, nagyszülők is, és mindannyian énekeltük a Jenő-féle szövegekkel a dalokat.

Más: Kegló betegsége esetén az általa kiválasztott szülők tanították a hittant a különböző korosztályoknak, óvodástól középiskolásig, Kegló óravázlatából, és a mellé adott irodalomból, és a szóbeli instrukciókból. A hittant tanítók mellé úgynevezett tanársegédeket rendelt, akik segédkeztek a tanítónak. Én nagyon megtisztelve éreztem magam, mert Kegló rám merte bízni az 5. osztályosokat egy évig, és a hatodikosokat fél évig.

Nagyszerű vendégelőadókat hívott, akik a szülőknek tartottak előadásokat pl. a hitről. A zsidó vallásról és szokásokról mint a kereszténység előzményéről dr. Rózsa Huba atya tartott előadás-sorozatot. A családról dr. Kovács nőgyógyász doktor úr tartott előadást. Akkor ezek voltak a szülők számára a hittanórák.

Gőzné Belányi Mária

„Számot kell majd adnom róla”

Ennyi év távlatából és ennyi év tapasztalatával visszatekintve sem nagyon változott az István atyáról alkotott képem. Mikor kiskamaszként megismertem, az első benyomásom még nem volt túl pozitív. Akkor kezdtem hittanra járni – Wurfer Niki nagymamájának ajánlására – és nem volt korábbi templomi élményem, amellyel összehasonlíthattam volna.

Az biztos, hogy a legfogékonyabb időszakunkban talált meg minket. A lakótelep (szociálisan, anyagilag, műveltségileg) változatos összetételű hittancsoportja lettünk, amelyből – mint később világossá vált – regnumi elvek alapján egy szinte homogén csapatot hozott össze.

A meglepő az, hogy e mögött egy támogató és ugyanolyan keményen befogott szülői csapat állt. Ma már csodáltnivaló, hogy meglett édesapák, édesanyák a napi munka után hittant tanítottak, mindenféle képzettség nélkül. Örök hálám Zórkoczy papának, aki mellett „tanársegéd” voltam.

Az évente előadott misztériumjátékok, színdarabok, bár mai szemmel nézve elég szájbarágósan álltak ki egy-egy akkor és napjainkban is fontos elv mellett, de megtanítottak minket közönség elé kiállni, „*hangosan-magasan-lassan*” beszélni, és megismerhettük Lexi bácsit és az ő fantasztikus tudását. Sokat segített egyetemi vizsgálaim során és később is, ha ki kellett állnom mások elé előadni.

Nyitottá tett minket más plébániák hasonló korú fiataljai iránt is, ebből barátságok, szerelmek is születtek. A nagyobbik lányom regnumi csoportjában örömmel fedeztem fel azt az anyukát, aki valamikor a *Quo Vadis*-ban vendégszereplőként velünk játszott.

István atya elhívatottságát mutatja, hogy több olyan egyházi személlyel, pappal is megismerkedhettünk, akik a háttérben dolgoztak, de példaértékűek voltak. Árpi atya a bazilikából és a gregorián, Deák György atya, akivel évekkel később egy keresztelőn hosszú ideig nevetve emlegettük István atyával kapcsolatos élményeinket. De ide sorolhatnám Püspökszentlászlóról Váczi Jenő atyát, Kállai Emil atyát és Kozma Imre atyát, aki még zugligeti plébánosként adott helyett a *Quo Vadis* előadásának.

Személyes emlékem dr. Balázs Mária doktornőhöz kapcsolódik, aki a harmadik gyermekem születésekor már nem rendelt, de szükségünk volt egy jó, megbízható szakemberre. Végül István atya nevére hivatkoztam nála (hiszen tartott nekünk 3 napos lelkigyakorlatot kamaszkorunkban), és soron kívül fogadott minket, sőt, a rendszeres kontrollt is biztosította. Meghatározó volt a ferences lelkeséggel való kapcsolat, hiszen András bátyám ennek a hatására választotta később a ferences szerzetesi hivatást.

István atya elveit, azt gondolom, szinte a génjeinkben hordozzuk. Sokszor a napi döntések, az életünk során hozott választások (házastárs, munka, nevelés) mélyén ott van, amit nem tudunk megmagyarázni, de ezeket tartjuk helyesnek. Megfigyeltem, hogy András osztályfőnökként számos olyan feladatot, munkát, elvárást támasztott a diákjai felé, amik akár István atyától is származhattak volna.

Persze tudom, István atya hangulatváltozásait, csökönyösségét, kérlelhetetlenségét sokan sokféle módon élték meg. Sok mindenre magyarázatot adott, amikor megtudtuk, hogy éveket töltött börtönben a hitéért. Napjainkban a nevelési elveinek kivitelezése már elfogadhatatlan lenne.

Halála előtt nem sokkal találkoztam vele. Ez a mondata volt az utolsó személyes emlékem róla: *„Azt hiszed, nem lenne könnyebb, ha mindent föladnék, és engednék? De nem tehetem, mert látom, hogy mi a helyes, és számot kell majd adnom róla.”*

Bényi Lászlóné (Polgári Andrea)

Túlzott komolyság lengte körül

Keglevich István atyát életünk azon szakaszában ismerhettük, amikor a személyiségünk kibontakozása zajlott, és a körülöttünk zajló világ jelenségeire érzékenyen reagáltunk. Nem is tudom, hogy nyilatkozhatok-e többes számban. Számomra az István atya által formált és fenntartott kis albertfalvi közösség meghatározó volt, van, akivel a mai napig, ha nem is szoros, de mindenesetre nagyon kedves baráti kapcsolatot ápolok.

István atya kivételesen példamutató élete, hitéért minden nélkülözést, megaláztatást tűrő hozzáállása igazából ennyi idő távlatából még többet jelent nekem, mert akkor, általános iskolás és gimnazista fejjel talán nem is igen lehetett felfogni, illetve feldolgozni az ő élettörténetét. De az biztos, hogy személyét számomra folyamatosan valamiféle szomorúság, vagy inkább túlzott komolyság lengte körül. Mindenesetre semmiképpen sem mondanám most így utólag, hogy az ő élete a boldogságról szólt, inkább talán csak a küzdelemről és a túlélésről. Emiatt gondolom most úgy, hogy számomra az együtt töltött idő nem volt igazán vidámnak és felszabadultnak nevezhető. Ebben nyilván szerepe volt az ő nehéz sorsán kívül az akkori időknek is, mert talán akkor az élet minden része egy kicsivel nehezebb, küzdelmesebb volt a társadalom többsége számára.

Mivel inkább csak hittanórákra jártam, egyéb programokról nem nagyon tudok beszámolni, de az biztos, hogy István atya mindent megtett a közösség összetartása érdekében. Fáradhatatlanul szervezte az összejöveteleket, kirándulásokat, látogatta a családokat. Meghatározó szerepe volt abban, hogy a hitünket megtartottuk, elmélyítettük, és ma is megálljuk a helyünket az életben.

Lehet, hogy a beszámoló kicsit szubjektívra és ellentmondásosra sikeredett, de hálás vagyok a sorsnak, hogy ismerhettem őt, és hogy egy darabig az életem része volt.

Zsitnyányi Andrea

Isten megtört szolgája

István, első vértanúnk emléknapiján fejeztem be Keglevich István atyához kötődő emlékeim rögzítését. Ez a nap alkalom arra is, hogy a több évtizedes Rákosi és Kádár diktatúrában a hitükért üldözöttekre, atyákra és hívó civilekre tisztelettel emlékezzünk. Szám szerint csak a papok ezernél is többen voltak. Ennek a hitvalló csapatnak volt az egyik, börtönviselt tagja István atya.

Nagyon sokan ismerik azt a latin bölcsességet, hogy *De mortuis nihil nisi bene*. A latin mondás egyik elterjedt értelmezése magyarul: *Halottakról csak jót szabad mondani*. Azonban a latin szöveg helyes értelmezése inkább *Halottakról vagy jól, vagy sehogy*. Az igazán alkalmazható formula: *Halottakról semmit, csak az igazat*. Ehhez tartom magam.

Tizenhárom évesen találkoztam két szerzetespappal, akik aznap reggel szabadultak a többéves börtönbüntetésükből. Megdöbbentő volt számomra, hogy mi mindent kellett elszenvedniük. Akkor még nem tudtam, hogy rajtuk kívül sok, a hitükért üldözött magyar ember él e hazában.

Huszonéves koromban mérnökként dolgoztam. Munkába járásom, vásárlásaim során időközönként föltűnt egy ablaktisztító a lakásunk környékén. Egy alkalommal egész közelről is láttam. Abban a kirakatban néztem valamit, amit ő éppen akkor tisztított. Jó arcú ember. Miért ablakot tisztít? Nem gondoltam, hogy ő börtönviselt pap, és lesz még alkalmam vele beszélgetni.

Feleségem megismerkedésünk során beszélt nekem Keglről, aki pap létére ablaktisztítóként keresi a kenyerét. Ezután egyszer vagy kétszer hármasban beszélgettünk is.

István atyával az utolsó személyes találkozásom felidézése előtt egy rövid részletet kell segítségül hívnom az ő visszaemlékezéseiből.

„1971 augusztusában közölték velem, kidobnak a börtönből. Így búcsúztak tőlem:

- Tovább nem tarthatjuk itt legálisan.
- Eddig sem volt jogalapjuk rá! – feleltem.

– No, ne gondolja, hogy megszabadul tőlünk! Ezután a püspökei és barátai révén intézzük el magát.

– Szeretném azt látni! – vetettem oda vidáman, magabiztosan.

– Legyen türelemmel! A kezünkben vannak – tették hozzá. – Az kellemetlenebb lesz magának, mint ez volt.

Lázálomban sem mertem volna gondolni, hogy ez nem csupán keserű, utólagos fenyegetés. Sajnos tévedtem. Beigazolódott. S ez valóban fájó. Nem az én helyzetem, hanem az, hogy idáig jutottunk.

A rendszerváltás után a Legfelsőbb Bíróság egy egész délelőtti tárgyaláson pontról pontra beismerte, mennyiben volt az ítélet, az akkori törvények szerint is, igazságtalan, kitervelt, illetve koncepciós. «Valóságos krimi a vádbeszéd» – mondotta a mostani ügyész. Kárpótoltak is, amennyire ez jelent valamit. Egyházi részről azonban mindeddig egyetlen elismerő, beismerő nyilatkozat sem hangzott el hivatalosan, egyikünkkel kapcsolatban sem. [...] Isten nagy kegyelmét és belső lelki örömet éreztem mindvégig, és érzek ma is. A Regnum Marianum eredeti szellemében kívánok tovább működni akkor is, amikor az egyházellenesség nem szűnt meg, csak átalakult. Hiszem az egyház belső megújulását, a Regnum feltámadását.»¹

2000-ben, a Szent Gellért Plébánia nagytermében Krichenbaum József plébános atyánk egy társadalmunkat jobbitó tanácskozásra hívott néhány tíz hívő embert. Az összefüvetelen megjelent Kegló. Szót kért és kapott. Ami kirajzolódott előttünk, azt talán Kodály Zoltán *Psalmus Hungaricus*² tudja méltóképpen közvetíteni. Megtört hitvalló szólt hozzánk.

¹ (1991-1993) Forrás: Elmer István: Börtönkereszt. Börtönviselt katolikusok visszaemlékezései, Bp., 1994.

² Kodály Zoltán *Psalmus Hungaricus* (magyarul: Magyar zsoltár) című művét Budapest Székesfőváros Tanácsa felkérésére komponálta Pest, Buda és Óbuda egyesítésének 50. évfordulójára. A mű szövegét Kecskeméti Vég Mihály *Könyörgés hamis atyafiak ellen. Vigasztalódás Istenben.* című zsoltárfordítása képezi, mely a Zsoltárok könyvében szereplő 55. zsoltár (a héber számozásban az 54.) szabad fordítása. A mű egyszerre reflektál a Dávid korabeli eseményekre, a Kecskeméti Vég Mihály idejében zajló háborúkra, illetve az első világháború elvesztésére és a trianoni békeszerződésre. (Romániában 15 évig nem engedték előadni a *Psalmus Hungaricus*!) A zsoltárfordítás 22 versszakából Kodály csak 17-et használ fel. Az első versszakot többször, egyfajta refrénként alkalmazza.

Az M4-es metró Kálvin téri állomásán a mű kottájának és szövegének egy-egy részletét ábrázoló hatalmas mozaikborításokat alkottak.

Többek között azt fájalta, hogy a börtönviselt papok emlékmiséjét nem tarthaták meg a hagyományos helyén, a Budavári Nagyboldogasszony-templomban. Pontosabban kitiltották őket a Mátyás-templomból. A paptestvérek „elmaradtak” az emlékmiséről.

Kodály Zoltán: *Psalmus Hungaricus*ának első két versszaka híven foglalja össze Kegló bánatát és hitvallását:

*Mikoron Dávid nagy búsultában,
Baráti miatt volna bánatban,
Panaszolkodván nagy haragjában,
Illyen könyörgést kezde ő magában.
Istenem, Uram, kérlek tégedet,
Fordítsad rám szent szemeidet,
Nagy szükségemben ne hagyj engemet,
Mert megemészti nagy bánat szívemet.*

Tanácskozásunk után három héttel értesültünk Keglevich atya haláláról.

dr. Bató András

Együtt élt a híveivel

Az atya hétfő, augusztus 28-a óta nincs köztünk. Ez az írás neki állít emléket.

Abban az időben, mikor nekünk tartotta a hittanórákat, az ÁEH zaklatásai között szervezte a közösségi életet Albertfalván, hozzánk hasonló fiatalokkal foglalkozott. Regnumi lekipásztorként ugyanis az életét az ifjúság nevelésére tette fel, és ezzel foglalkozott egészen haláláig. Az 1960-as években koholt vádak alapján az ifjúság vallásos neveléséért összesen 10 évet töltött börtönben az egyház-üldözés részeként. A két regnumi perben ítélték el. Papideálja az úgynevezett munkáspap volt. Ez a papi mozgalom a háború idején Franciaországban kezdődött, és a lényege az volt, hogy a munkáspap hívei között élt, ugyanúgy ledolgozta a napi munkaidejét, ha kellett, követte őket a rabságba, munkatáborba – amint ez a háborús Franciaországban meg is történt –, de a lényeg az, hogy a nap 24 órájában együtt élt a híveivel, lelkigondozásukat ellátva.

Mint házasságra készülő fiatalok, fogékonyak voltunk a gondolataira. Vesszőparipája ugyanis a fiatalok tiszta erkölcsi nevelése volt, a legfontosabbnak a lányok anyai szerepre, a fiúk apai szerepre való felkészítését tartotta. Véleménye szerint – amivel megint csak egyetérthetünk – az egészséges család a kiegyensúlyozott személyiségfejlődés egyetlen biztosítéka, ezért papi működésének egyik fő területe a családpsztoráció volt. Ebben a szellemben tartotta nemcsak a hittanórákat, hanem a nyári táborokat is, amelyek – ellentétben a jelenlegi legtöbb egyházi szervezésű táborral – nem voltak koedukáltak.

Ugyanis úgy gondoljuk, szükség van külön fiúnevelésre, a fiúk külön felkészítésére nemcsak az apai, hanem esetleg egy lehetséges papi szerepre is. Hiszen korunk annyira hajlamos egybemosni a női és a férfi szerepeket, szükség van a mai egyházban egy ilyenfajta nem koedukált ifjúságnevelésre is. Ezt tőle tanultuk meg. Az egyházközségi élet egy kicsit el van nőiesedve (lányosodva). Véleménye szerint az irányadó elvárásokat az egyházközségi életben, de akár egy párkapcsolatban is, a kinevelt, magas szintű, tiszta erkölcsi alapokon álló fiúknak kellene támasztaniuk.

Nagyon fontosnak tartotta a személyes kapcsolattartást. Név szerint ismerte

nemcsak híveit, hanem azok akár nem hívő családtagjait is. Mindig megemlékezett pl. a családtagok névnapjáról, a beteg családtagokat is meglátogatta, nemcsak otthon, hanem a kórházban is, akkor is, ha nem voltak hívők! Még a legutóbbi években is személyesen ismerte az összes egyházmegyes kispapot, akikkel igyekezett személyes kapcsolatot tartani.

Magyarságtudata is példamutató volt, különösen szerette a magyar szenteket. Gyakran állította elének példának Szent Imre tisztaságát. Emlékszünk a november elején évente szervezett Szent Imre-túrákra, ahol a fiúk egy vidám, de tartalmas napot töltöttek együtt. Elmondása szerint – legalábbis a rendszerváltáskor – saját költségén világíttatta meg a Móricz Zsigmond körtéren levő Szent Imre-szobrot.

Erőfeszítései hatására távolították el a menetelő vöröskatona szobrát a városligeti Felvonulási térről. Ez a kommunizmus egyik legnagyobb gázsa helyén állt, Rákosi parancsára ugyanis itt robbantották fel 1951-ben a Regnum Marianum templomát, amely az 1919-es kommüntől való megszabadulás emlékére épült az 1920-as években. Jelenleg ezen a helyen egy ízléses fakereszt áll mentőként, melyet az atya emeltetett, és amely kezdetben szintén az atya költségén volt megvilágítva esténként; azóta is hirdeti a kereszténység győzelmét. Talán egy kis kápolna is épülhetne később, jelképként a kommunizmus elmúlására emlékeztetve, hiszen az atya ezért is küzdött!

Így, ha arra jár a kedves olvasó, gondoljon a kemény, megalkuvást nem ismerő papra, Keglevich atyára, aki immáron az örök hazában imádkozik érettünk.

Szabóné Nemesy Krisztina – dr. Szabó Endre

Közösséget formált

Érdekes reakciókat vált ki az emberből egy halálhír. Döbbenetet, megrendülést, fájdalmat, csendes tudomásulvételt vagy heves érzelmeket. Bennem Keglevich István atya halála hihetetlen erővel indított el emlékképeket, és rendezésekre, analízisükre kényszerített. Hosszú percekben át beszélnem kellett róla a családnak, és kényszerített újraélni húsz évvel azelőtti önmagunkat.

Pontosan olyannak láttam én is őt, mint amilyennek előttem többen is leírták már ebben a hírlevélben, és mégis valami kimaradt ezekből a visszaemlékezésekből. Kimaradt egy mozzanat, és húsz évvel ezelőtti énemnek ez a mozzanat meghatározó volt, mindmáig kihát a jelenemre is.

Akkoriban épültek fel és népesültek be Albertfalva hatalmas lakótelepi házai, és talajt vesztett emberek tömege próbált élni elszigeteltségben, panelfalak közé zárva. Mi is. Egyetlen biztos pont a teljes idegenségben a templom volt. A szentmise csodája Albertfalván is ugyanaz, mint bárhol, ahol szentmisét celebrálnak. Felfigyeltem a mise után álldogáló emberekre, akik félénken fél szavakat váltanak egymással, tanulják egymást, és köztük fürgén, kedvesen jön-megy egy atya és kézfogásra ösztökéli az egymást nem, vagy alig ismerő embereket. Oldotta a feszültséget és közösséget formált. Azt tette, ami egy nagyvárosi lakótelep elidegenítő körülményei között hivatása és küldetése az egyháznak: mentette az embereket a magányból, az ismeretlenségből.

Segített egymásra találni és új barátokra lelni. Megpróbált baráti összejöveteleket szervezni, és a mi zárt családunk hol az egyik, hol a másik otthonban találta magát esti beszélgetésekre, sőt kinyíltunk és nyitottunk, mi is fogadtunk vendégeket. Ő tett minket albertfalvai polgárrá és ő tette otthonunkká Albertfalvát. Ma is vannak arcok – igaz, már csak arcok –, akikre rámosolygok és tudom, hogy az atya ismertetett össze minket az egyik összejövetel alkalmával. Nem mindenki mosolyog vissza, mégis a lakótelep számomra sok-sok ismerős lakóhelye.

Az atya nagyon bölcs ember volt. Meglátásai, amelyek sokszor fájdalmasan csatantak, rendre igaznak bizonyultak. Szinte átlátott az embereken. Érezte, mi motiválja tetteiket és látta a jövőt is. Megmozgatta az ember lelkiismeretét és

komoly, elmélyült gondolkodásra készítetett. Szerettem felnőtt hittanait, megtanított indirekt módon másként látni a dolgokat.

Nagyon sokat köszönhetek neki, és bár legalább tíz éve nem volt vele közvetlen kapcsolatunk, jelen van az életünkben és ma is irányít minket.

Örülünk, hogy ismerhettük, és hálás szívvel őrizzük magunkban emlékét.

(Egyházközségi Levél, 2000. karácsony)

In memoriam

Íróasztalomon a gyászjelentés. Rajta annak a lerombolt templomnak a képe, melynek újjáépítéséért élete végéig annyit küzdött.

Egy héttel a halála előtt, a bazilika millenniumi szertartásán – a Szent István-napi körmenetet megelőzően – fiatalok szórólapot nyomtak a jelenlévők kezébe: meghívót az évenkénti rendszerességgel általa szervezett városligeti szabadtéri misére. Csodálkoztam, mert egyáltalán nem volt jellemző rá, hogy mások dolgozzanak helyette, jellegzetes alakját ezért is hiányoltuk a millenniumi szertartáson. Börtönből való kiszabadulása után a fontosabb miséken, egyházi rendezvényeken mindig és mindenhol megjelent. Nem is számított valamirevaló katolikus eseménynek, ha ő távol maradt.

Legalább harmincéves ismeretség fűzött hozzá, albertfalvi működése alatt, felnőttként, tizenhárom évig jártunk diákmiséjére. Akkori plébános atyánkat, Ormay Gusztávot dicséri, hogy nem zavarta, hogy a segédlelkésze miséjén a hívek rendszerint kétszer annyian voltak, mint az övé. Pedig sokan nem kedvelték, amire bizony viselkedésével jó néhány alkalommal rászolgált, hisz magatartása valóban alkalmat adott arra, hogy megossa a híveket. Míg egyesek rajongtak érte, mások mereven elutasították.

Modern Savonarola, mondták róla sokan igen találóan, mert miként a középkori dominikánus hitszónok, ő is keményen ostorozta híveit, néha egyházi feljebbvalóit sem kímélte.

Magával szemben legalább annyira szigorú volt, mint másokkal.

Albertfalvi működésének idején rendszeresen látogatta a családokat, így a miénket is, időnként bizony a legváratlanabb időpontokban. Ha éppen ebédidőben jött, hiába kínáltuk étellel, itallal, modern aszkétaként soha semmit nem fogadott el. Ritkán egy-egy pohár vizet nem utasított vissza.

Idégei köztudottan nem voltak rendben, ezt én akkoriban egyértelműen a börtönöveknek tudtam be. A börtönt igazságtalan bírósági ítéletek miatt volt kénytelen elszenvedni. Nem vagyok pszichiáter, de úgy gondolom, született sérülékeny lelki alkata is hozzájárult szokatlan viselkedéséhez.

A sors különös kegyelme folytán barátja és munkatársa lehettem testvérenek, Lászlónak, aki nagyszerű pedagógus és kiváló fizikatanár volt.

A tanár úr „mindössze” három évet ült keresztény meggyőződéséért, valamint származásáért, szemben pap testvérel, aki tíz évet – a többszörös gyilkosok kaptak ennyit! – töltött börtönben. Iskolai beszélgetéseinkkor többször hangsúlyozta testvére szenvedéseire utalva: *„Lacikám, tudod, nincs szörnyűbb dolog a világon, mint börtönben ártatlanul szenvedni, évekig vizes, egészségtelen, dohos cellákban megaláztatások sokaságát elszenvedni, mert vállaltad a legszebb hivatást, az ifjúság keresztény szellemű nevelését, lelki gondozását. Arról meg aztán végképp nem tehetek, hogy grófi családba «hozott a golya».”*

Fogolytársainak egybehangzó véleménye szerint Keglevich István a kihallgatásokon, tárgyalásokon mindig mindent magára vállalt, sokszor mások „bűneit” átvállalva „vezekelt.” Nem tudták még kényszerrel sem megtörni.

Amikor engem megbántott – mert volt idő, hogy sűrűn megbántott – mindig azzal mentettem magam és családom előtt: *„Istenem, mi lett volna velem, ki bírtam volna akár egy évet is a szigorított cellában, a márianosztrai börtönben?”* A tárgyalásokon – különösen az utolsó szó jogán – rendkívüli bátorságról tett tanúbizonyságot. A kommunista hatalom úgy félt tőle, mint a tűztől.

A koncepciók ítéleteket az ateista agresszió nyíltszíni vereségének tartotta és végig eszerint viselkedett. Belső biztonságát mind ellenfelei, mind paptestvérei közül sokan fölényességnek tartották. A hetvenes évek elején fiatal házasként – a lakásunkhoz közeli ABC-ben – rendszeresen találkoztunk vele. Akkoriban szabadult és hogy élni tudjon, fizikai munkát volt kénytelen vállalni: az üzlet hatalmas portálüvegeit pucolta. Diplomás lelkész létére zokszó nélkül, lelki ismeretesen végezte munkáját, közben anyagilag támogatott másokat, többek között özvegy idős édesanyját. Nagyon kevés plébános merre vállalni személyét, még kisegítő lelkészként is állandó zaklatásoknak volt kitéve. Az egyház meg nem értése fájtn neki legjobban.

Amikor 1971-ben – szó szerint – kidobták a börtönből, ezekkel a szavakkal fenyegették meg: *„Ne reménykedjen, ezután püspökei és pap barátai révén intézzük el magát!”*

Akkor még mosolygott az egészen és naivul azt hitte, hogy őhozza hasonló, megalkuvást, kollaborációt nem ismerő egyháziakkal és civilekkel lesz körülvéve.

Hamarosan belátta, mekkorát tévedett. „Leprásként” bántak vele, nem fogadták

be, mert legtöbbször nem merték, illetve nem is akarták befogadni, s ennek pszichés hatása folyamatosan rombolta egészségét, komoly károkat, zavarokat okozva ezzel személyiségében.

Egyik szörnyű megaláztatásának személyesen is tanúja voltam. Gimnáziumunk kápolnájában nagy ünnepre, érseki misére készültünk. Tanár munkatársam az ünnep délelőttjén megkeresett, és mint az intézmény igazgatójának, feltette nekem a kérdést: jöhet-e testvére az esti misére a kápolnába koncelebrálni. Tudtam, hogy István atya mennyire szereti iskolámat, az egyik közeli utcában nőtt fel, s a szomszéd ciszter gimnáziumban érettségizett. Minden szál Szentimrévároshoz kötötte, és ha utcán, villamoson, buszon összefutottunk, arcán gonoszkodó mosollyal sohasem felejtette el megkérdezni: „*Na, hogy van a Caffka?*”. Így, „C”-vel! Sohasem tudta elfogadni, megemésztetni, hogy kedvenc Margit Intézetét államosították, a nővéreket elhurcolták, majd az iskolát átnevezték Kaffka Margit Gimnáziumra. Hihetetlen boldogsággal élte meg, hogy az egyik kedves iskoláját 1996 augusztusában végre visszakapta az építető szerzetesrend.

Alig várta tehát, hogy a „rég-új” iskolában oltárnál szolgáljon. Öccse kérdésére naivan azt válaszoltam: természetes, Laci, István atyát az esti misén nagyon szívesen látom. Délelőtt váratlanul megjelent a gimnáziumban és egy órán át csendesen imádkozott a kápolnában. Amikor a szertartás előtt negyed órával a beöltöztetéshez megérkezett, a sekrestyében megfagyott a levegő. Akkor már sejtettem, ebből ma nagy botrány lesz. Próbáltam – elég ügyetlenül – a feszültséget feloldani, nem sok sikerrel. Az egyházközség plébánosa annak ellenére, hogy a kápolna a fenntartó megváltós nővérek tulajdonában volt, hallani sem akart arról, hogy István atya vele koncelebráljon. A megszégyenített ember először az érsekre nézett, abban reménykedett, hogy a nagy tekintélyű főpap mellé áll és megvédi. Nem tette, sőt ő is megerősítette, hogy ha nem hagyja el István atya percekben belül a sekrestyét, fogja magát és távozik. A főpap és az üldözött lelkész közötti feszültség okát természetesen nem ismerhettem, házigazdaként viszont annál kellemetlenebbül érintett a helyzet fonákja. Rettentően szégyelltem magam, naivul mindig azt hittem, hogy az egyházért élő emberek megbocsátók, és túlteszik magukat holmi emberi gyengeségeken.

Tévedtem. Sem ezután, sem ezelőtt nem láttam annyira elkeseredettnek István atyát, mint amikor lehajtott fejjel elhagyta a kápolnát. Közel állt a síráshoz, pedig a legkeményebb fából faragták, megtörni sohasem lehetett, nem hiszem, hogy valaha is látta valaki elérzékenyülni. Valószínűleg fülébe csengtek a bör-

tönbéli elbocsátó szavak. Csak jelen lévő testvéröccse szemében pillantottam meg egy könnycseppet.

Keglevich István nagy álma volt a Rákosi által leromboltatott Regnum Marianum templom újjáépítése a Városliget szélén. Utolsó éveiben szinte csak ezért dolgozott, szervezett, támogatásért kuncsorgott, agitált. Nem értette, miért nem támogatta őt ebben a harcában a hivatalos egyház.

Valóban modern Savonarolaként élt. A középkorban minden bizonnyal őt is megégették volna. Pedig a legtöbb dologban, így az alapkérdésekben mindig igaza volt. Ellenben a módszer, ahogy a dolgokat megközelítette – az őt kevésbé ismerők szemében – hibás volt. Legtöbb konfliktusát az okozta, hogy saját igazától hajtva nem, vagy alig ismert kompromisszumot. Kevesek részéről tapasztalt empátiát, ami azzal járt volna, hogy beleképzeljék önmagukat a látszatra türelmetlen, izgágának tűnő pap lelkivilágába. Néhányan képtelenek voltak megérteni a tízéves raboskodástól, a rakodómunkától, az ablakpucolástól fizikailag és idegileg tönkrement ember viselkedését, az ebből fakadó magatartását.

Nem véletlen, hogy leginkább azoknál talált megértésre, akik hozzá hasonlóan szenvedték meg a bolsevizmus minden gyötrelmét, igazságtalanságát.

Nem tudott, nem akart realista lenni. Egész életében mindvégig naiv idealista maradt. Amikor ellenfelei betegnek, zavarodottnak, sőt háborodottnak mondták, magam azzal próbáltam védeni, hogy *„nyolcszáz esztendővel ezelőtt Assisi Szt. Ferencet is sokan bolondnak tartották.”*

Biztosan tudom, hogy mindazok, akik életében önérzetébe gázoltak, mellőzték, pár év múlva szégyellni fogják mindazt, amit ellenében tettek, mint ahogy szentéletű hercegprímásunk, Mindszenty József régi bírálói, becsmérloi is igencsak elcsendesedtek, magukba szálltak napjainkra.

Ez már azonban őt nem igazán érdekli. Az igazságos ítéletet, melyet életében oly kevésbé tapasztalt meg, az örökkévalóságban feltehetően elnyerte. Sokan hisszük, hogy míg porladó teste az Új Köztemető földjében nyugszik, lelke az igaz emberek társaságában közel került Teremtőjéhez. Az életében örökké elégedetlen, a hit dolgaiban könyörtelenül maximalista Keglevich István halálában minden bizonnyal megnyugodva várja a feltámadást.

István atya, nyugodj békében!

Süsmegh László

2000. 10. 01.

Tartalomjegyzék

Keglevich István atya égi hazába költözésének 25. évfordulójára	1
Pista – Blanckenstein Miklós	2
Élő lelkiismeret – Diószegi László	4
Pista bá' – Rális János	6
Ízig-vérig pap volt – Marton Anikó	9
Iránytű – Agócs Klára	10
„Ilyenkor is közösség vagyunk” – Fejes Imre	12
Ez volt a küldetése – Medgyessyné Brigitta	15
Kiskamasz Konferenciák – Riszterer Ágnes	20
Nem volt könnyű természete – Bartha Gyuláné	23
A hiteles pap – Feller Katalin	24
„Hittan – a legfontosabb tantárgy” – Vas Gábor	27
Mindenét Jézusnak adta – Riszterer Tamás	30
Fontosak voltunk neki – Szabóné Salamin Kriszti Kitty	32
Sokunk életét meghatározta – Vigh Kriszta	34
Egy nagy család – Varga Edit	36
Isten küldötte – Nemesy Krisztina	38
Talpig ember volt – Schmidtné Keveházi Tünde Erzsébet	40
Ki ő? – Szabó András	45
Soha többé nem „öltözött így ki” – Batóné Kiss Márti	48
Kegló egy életre elintézte	50
Megszerettem – Czimbal Gyula	52
Köszönöm neked ezt is, Kegló atya! – Burger János Pál, Burger János	54
Két emlék – Kunz Györgyi	57
„Keglovicsnak” mondta magát – Fejes Ági	58

Nem engedett a 48-ból – Gőz Bea	60
Nagyon megtisztelve érzem magam – Gőzné Belányi Mária	64
„Számot kell majd adnom róla” – Bényi Lászlóné (Polgári Andrea)	66
Túlzott komolyság lengte körül – Zsitnyányi Andrea	68
Isten megtört szolgája – Dr. Bató András	69
Együtt élt a híveivel – Szabóné Nemesy Krisztina – dr. Szabó Endre	72
Közösséget formált	74
In memoriam – Sümegh László	76

„Kis pont voltam az egyházüldözés idején sérelmet elszenvedettek között. Annak azonban örülök, hogy nem maradtam ki abból, amikor így kellett megvallanunk a hitünket. (...)

Öt évre ítélték, ebből két és fél évet ültem le az 1963 márciusi amnesztiáig. Mondtam a bírónak, akár tizenöt évre is elítélhet. Márianosztrán, a szigorított börtönben több mint háromszáz elítéltet tartottak fogva, valamennyien a «népi demokrácia» ellenségei voltak. Több mint egyharmaduk pap, vallásos civil. Az öröknek ateista tanfolyamot szerveztek, nehogy megtérítsék őket a foglyok. Keményen bántak velünk. Egyik paptársam leírta a Hiszekegy szövegét, ezért tíz nap szigorított zárkát kapott. A másikat az Ave Maria elénekléséért fenyítették meg. Nagypénteken a húsvétel visszautasítását éhség-sztrájknak nevezték, s ismét csak büntették érte a papokat.

Negyedévenként írhattunk egy húsz soros levelet. Továbbítás előtt természetesen alaposan átolvasták. Egy alkalommal írtam, remekül érzem magam ebben a tágas környezetben; elődeimnek, a pálos szerzeteseknek lelkét és szellemét sugározzák a falak. Nagyszerű, hogy mellettem még százan zsolozsmáznak és mondják a rózsafüzért. Ilyenkor úgy érzem, imafelhőben járok. Ez a stílus kihozta fogvatartóimat béketűrésükből. Üvöltöztek velem: micsoda disznóság ilyeneket írni. Miért, kérdeztem, nem igaz? – Mit képzelsz maga? – Nem képelek semmit, ezt tapasztalom. – Majd megkeserüli – fenyegettek. – Tudom, hogy pálos kolostorban vagyok, mely jelenleg másféle funkciót tölt be. (...)

Mi, regnumista papok, az igazságért cselekedtünk, ezért velünk szemben tehetetlenek voltak, s ezt időnként ők is elismerték. Hinnünk kellett abban, hogy valóban az Isten ügyében vagyunk a börtöncellában. Ez az Isten ügye, s nem nekünk kell különféle ügyeskedéssel megmentenünk magunkat. Fölösleges a jövőért való aggodás, ezt is az Istenre bízhattuk. Szent Ágoston mondja egyik homíliájában: amíg bárányok vagyunk, nem kell félnünk a farkasoktól, mert van valaki, aki törődik velünk, hogy ne essék bajunk.

Mindvégig éreztem a természetfölötti segítséget. Sosem törtem a fejem azon, mit és hogyan mondjak nekik – a végén megtagadtam minden választ. Társaim elszörnyülködtek feleleteimen, mondván, az alvó oroszlán bajsztát két kézzel tépkedem. Azt kérdeztem tőlük: igaz vagy nem igaz, amit mondok? Igaz. Nektek nincs belőle bajotok, folytattam, a többi pedig bízzátok rám. Az igazság tudatában én soha nem voltam elkeseredve. Mosolyogni tudtam akkor is, amikor szemembe mondták súlyos cinikus ítéleteiket, s azt várták, hogy hatásuk alatt összeroppanjak. (...)

Isten nagy kegyelmét és belső lelki örömet éreztem mindvégig, és érzek ma is. A Regnum Marianum eredeti szellemében kívánok tovább működni akkor is, mikor az egyházellenesség nem szűnt meg, csak átalakult. Hiszem az egyház belső megújulását, a Regnum feltámadását.”

Részletek Elmer István Börtönkereszt című interjúkötetéből
(Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközössége, 1994)

Vagy így, vagy sehogy!
Személyes emlékek Keglevich István atyáról
Megjelent a Keglevich István atyát szerető hívek
magánkiadásában, 350 példányban
Az írásokat összegyűjtötte: Fejes Imre
Szerkesztés: Schwarczkopf Bálint
Fényképek digitális restaurálása: Medgyessy Ferenc
Lektorálás: Magony-Biró Kata és Magony Andor
Nyomdai munkálatok: VAREG Nyomda Kft.
2025

Keglevich István rövid életrajza

- Budapesten született 1929. október 27-én
 - Az elemi iskolát a Budapest XI. ker. Váli Utcai Általános Iskolában végzi
 - A Budai Ciszterci Szent Imre Gimnáziumban érettségizett 1948-ban, jeles eredménnyel
 - Érettségi után, 1948-ban, Mindszenty József bíboros veszi föl az Esztergomi Papnevelő Intézetbe
 - 1953. június 14-én szentelték pappá
 - 1953-54-ben Endrefalván káplán
 - 1954-1960 között Kelenföldön káplán
 - 1960 késő őszen letartóztatják
 - 1963-ban amnesztiával szabadul, rakodómunkásként dolgozik
-
- 1964-ben az „Emődi-perben” ismét elítélik öt esztendőre, de le kell ülnie az amnesztiával elengedett két és fél évet is
 - 1971-ben szabadul
 - ablaktisztítóként dolgozik a KÖZÉRT vállalatnál
 - 1972 őszétől 1986 őszéig mint fizetés nélküli, kisegítő pap tevékenykedik Albertfalván, a Szent Mihály-templomban
 - 1986. - ? A Szent István-bazilikában kisegítő
 - 1991. januárjában rehabilitálja a Legfelső Tanács
 - Élete végéig küzd a Rákosi által lerombolt Regnum Marianum templom újjáépítéséért; szabadtéri miséket tart a Hősök Terén ebből a célból, ahol a templom helyén egy keresztet állíttat
 - 2000. augusztus 28. az égi hazába távozik

„Azt hiszed, nem lenne könnyebb, ha mindent föladnék, és engednék? De nem tehetem, mert látom, hogy mi a helyes, és számot kell majd adnom róla.”

(Keglevich István atya)